

ΤΟ ΝΕΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΤΟΠΙΟ

Περιεχόμενα

Ερωτήσεις- Απαντήσεις για το νέο ασφαλιστικό

Ερωτήσεις- Απαντήσεις για τους αναγνωριζόμενους χρόνους (πλασματικά χρόνια)

Ολόκληρη η εγκύκλιος για τους αναγνωριζόμενους χρόνους (πλασματικά χρόνια)

Ολόκληρη η εγκύκλιος για την εφαρμογή

του νέου ασφαλιστικού νόμου Ν. 3863/2010

Οι αλλαγές στη διαδοχική ασφάλιση και στις συντάξεις χηρείας

Ερωτήσεις - απαντήσεις

για το νέο ασφαλιστικό

Τι σημαίνει ότι θεμελιώνω συνταξιοδοτικό δικαίωμα;

Θεμελιώνω σημαίνει ότι κατοχυρώνω δικαίωμα για σύνταξη, αφού συμπληρώσω τα απαιτούμενα έτη ασφάλισης που προβλέπονται από το ταμείο μου ή και το όριο ηλικίας, όπου αυτό απαιτείται.

Εφόσον θεμελιώσω δικαίωμα, μπορώ να συνταξιοδοτηθώ με το όριο ηλικίας και τα έτη ασφάλισης που ισχύουν κατά το χρόνο θεμελίωσης.

Με ποιες προϋποθέσεις θεμελιώνω συνταξιοδοτικό δικαίωμα στο ΙΚΑ;

Στο ΙΚΑ έχουμε πολλές κατηγορίες ασφαλισμένων στις οποίες πρέπει να αναφερθούμε αναλυτικά:

1. Άνδρες ασφαλισμένοι πριν το 1993

Ημέρες ασφάλισης Έτος Απαιτούμενες ημέρες ασφάλισης

για θεμελίωση	συμπλήρωσης	για συνταξιοδότηση	Όριο ηλικίας
4.500	Οποτεδήποτε	4.500	65
4.500	Οποτεδήποτε	4.500	60 (μειωμένη)
10.000	Μέχρι 31/12/2010	10.000	62
10.000	2011	10.000	63
10.000	2012	10.000	63,5
10.000	2013	10.000	64
10.000	2014	10.000	64,5
10.000	Μετά την 1/1/2015	10.000	65
10.500	Μέχρι 31/12/2010	10.500	58
10.500	2011	10.800	58
10.500	2012	11.100	59

10.500	2013	11.400	60
10.500	2014	11.700	60
10.500	Μετά την 1/1/2015	12.000	60

Ο ασφαλισμένος σε κάθε περίπτωση δικαιούται σύνταξη με το όριο ηλικίας και το χρόνο ασφάλισης που ισχύουν κατά τη συμπλήρωση των 10.000 ή των 10.500 ημερών ασφάλισης.

Παραδείγματα:

α) Εργαζόμενος συμπληρώνει στο ΙΚΑ το 2011, 10.000 ημέρες ασφάλισης, αλλά είναι 60 ετών. Ο συγκεκριμένος εργαζόμενος θεμελιώνει το συνταξιοδοτικό του δικαίωμα το 2011 και θα πάρει πλήρη σύνταξη όταν συμπληρώσει το 63ο έτος της ηλικίας του.

β) Εργαζόμενος συμπληρώνει στο ΙΚΑ το 2012, 10.500 ημέρες ασφάλισης. Ο συγκεκριμένος εργαζόμενος μπορεί να συνταξιοδοτηθεί όταν συμπληρώσει 37 έτη ασφάλισης και ηλικία 59 ετών.

2. Γυναίκες ασφαλισμένες πριν το 1993

<u>Ημέρες ασφάλισης</u>	<u>Έτος</u>	<u>Απαιτούμενες ημέρες ασφάλισης</u>	<u>Όριο ηλικίας</u>
<u>για θεμελίωση</u>	<u>συμπλήρωσης</u>	<u>για συνταξιοδότηση</u>	
4.500	Μέχρι 31/12/2010	4.500	60
4.500	2011	4.500	61
4.500	2012	4.500	62
4.500	2013	4.500	63
4.500	2014	4.500	64
4.500	2015	4.500	65

Παρατηρήσεις:

Στις παραπάνω περιπτώσεις το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης καθορίζεται από το έτος που η εργαζόμενη συμπληρώνει το 60ο έτος της ηλικίας της. Δηλαδή, η εργαζόμενη που συμπληρώνει το 60ο έτος της ηλικίας της το 2011 για να πάρει πλήρη σύνταξη θα πρέπει να συμπληρώσει το 61ο έτος της ηλικίας της.

3. Γυναίκες ασφαλισμένες πριν το 1993

<u>Ημέρες ασφάλισης</u>	<u>Έτος</u>	<u>Απαιτούμενες ημέρες ασφάλισης</u>	<u>Όριο ηλικίας</u>
<u>για θεμελίωση</u>	<u>συμπλήρωσης</u>	<u>για συνταξιοδότηση</u>	
4.500	Μέχρι 31/12/2010	4.500	55 (μειωμένη)
4.500	2011	4.500	56 (μειωμένη)
4.500	2012	4.500	57 (μειωμένη)
4.500	2013	4.500	58 (μειωμένη)

4.500	2014	4.500	59 (μειωμένη)
4.500	Μετά την 1/1/2015	4.500	60 (μειωμένη)

Παρατηρήσεις:

Στις παραπάνω περιπτώσεις το όριο ηλικίας καθορίζεται με βάση το έτος που η εργαζόμενη συμπληρώνει το 55ο έτος της ηλικίας. Για παράδειγμα, η εργαζόμενη που θα συμπληρώσει το 55ο έτος της ηλικίας της το 2012 θα έχει τη δυνατότητα συνταξιοδότησης με μειωμένη σύνταξη εφόσον συμπληρώσει το 57ο έτος της ηλικίας της. Για τη χορήγηση μειωμένης σύνταξης, εκτός από την συμπλήρωση 4.500 ημερών ασφάλισης, απαιτείται να έχουν συμπληρωθεί 100 ημέρες ασφάλισης κάθε έτος της προηγούμενης πενταετίας.

4. Γυναίκες ασφαλισμένες πριν το 1993

<u>Ημέρες ασφάλισης</u> για θεμελίωση	<u>Έτος</u> συμπλήρωσης	<u>Απαιτούμενες ημέρες ασφάλισης</u> για συνταξιοδότηση	<u>Όριο ηλικίας</u>
10.000	Μέχρι 31/12/2010	10.000	57 πλήρης 55 μειωμένη
10.000	2011	10.400	58 πλήρης 56 μειωμένη
10.000	2012	10.800	58+6 μήνες πλήρης 56+6 μήνες μειωμένη
10.000	2013	11.200	59 πλήρης 57 μειωμένη
10.000	2014	11.600	59+6 μήνες πλήρης 57+6 μήνες μειωμένη
10.000	Μετά την 1/1/2015	12.000	60 πλήρης

Παρατηρήσεις:

Στις παραπάνω περιπτώσεις η εργαζόμενη ακολουθεί το όριο ηλικίας και το χρόνο ασφάλισης που ισχύει κατά τη συμπλήρωση των 10.000 ημερών ασφάλισης. Για παράδειγμα, η εργαζόμενη που συμπληρώνει το 2011 τις 10.000 ημέρες ασφάλισης δικαιούται σύνταξη με τη συμπλήρωση του 58ου έτους της ηλικίας και 10.400 ημερών ασφάλισης.

5. Ανδρες - γυναίκες ασφαλισμένοι πριν το 1993, υπαγόμενοι στο καθεστώς Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματιών

<u>Ημέρες ασφάλισης</u> για θεμελίωση	<u>Έτος</u> συμπλήρωσης	<u>Απαιτούμενες ημέρες ασφάλισης</u> για συνταξιοδότηση	<u>Όριο ηλικίας</u>
10.500	Μέχρι 31/12/2010	10.500	55 πλήρης

10.500	2011	10.500	53 μειωμένη 55+9 μήνες πλήρης
10.500	2012	10.500	53+9 μήνες μειωμένη 56+6 μήνες πλήρης
10.500	2013	10.500	54+6 μήνες μειωμένη 57+3 μήνες πλήρης
10.500	2014	10.500	55+3 μήνες μειωμένη 58 πλήρης
10.500	2015	10.500	56 μειωμένη 58+9 μήνες πλήρης
10.500	2016	10.500	56+9 μήνες μειωμένη 59+6 μήνες πλήρης
10.500	Μετά την 1/1/2017	10.500	57+6 μήνες μειωμένη 60 πλήρης 58 μειωμένη

Η εργαζόμενη που έχει συμπληρώσει 4.500 ημέρες ασφάλισης, από τις οποίες 3.600 στα ΒΑΕ μέχρι 31/12/2010, συνταξιοδοτείται στο 55ο έτος της ηλικίας της. Αντίστοιχα η εργαζόμενη που συμπληρώνει τις παραπάνω ημέρες το 2011, συνταξιοδοτείται στο 56ο έτος της ηλικίας της κ.ο.κ.

Παρατηρήσεις:

Στις παραπάνω περιπτώσεις απαιτείται να έχουν συμπληρωθεί 7.500 ημέρες ασφάλισης από τις 10.500 στο καθεστώς των Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματιών.

Το όριο ηλικίας καθορίζεται με βάση αυτό που ισχύει κατά τη συμπλήρωση των 10.500 ημερών ασφάλισης. Για παράδειγμα, ο εργαζόμενος που θα συμπληρώσει 10.500 ημέρες ασφάλισης το 2013 για να συνταξιοδοτηθεί με πλήρη σύνταξη, θα πρέπει να συμπληρώσει την ηλικία των 57 ετών και 3 μηνών και για μειωμένη σύνταξη την ηλικία των 55 ετών και 3 μηνών.

6. Γυναίκες ασφαλισμένες πριν το 1993 που υπάγονται στο καθεστώς ασφάλισης των Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματιών

<u>Ημέρες ασφάλισης για θεμελίωση</u>	<u>Έτος συμπλήρωσης</u>	<u>Απαιτούμενες ημέρες ασφάλισης για συνταξιοδότηση</u>	<u>Όριο ηλικίας</u>
4.500	Μέχρι 31/12/2010	4.500	55
4.500	2011	4.500	56
4.500	2012	4.500	57

4.500	2013	4.500	58
4.500	2014	4.500	59
4.500	Μετά την 1/1/2015	4.500	60

Παρατηρήσεις:

Στις παραπάνω περιπτώσεις η εργαζόμενη ακολουθεί το όριο ηλικίας που ισχύει κατά τη συμπλήρωση των 4.500 ημερών ασφάλισης από τις οποίες οι 3.600 ημέρες θα πρέπει να είναι στο καθεστώς των Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματιών.

7. Γυναίκες - μητέρες με ανήλικα παιδιά ασφαλισμένες πριν το 1993

<u>Ημέρες ασφάλισης</u>	<u>Έτος</u>	<u>Απαιτούμενες ημέρες ασφάλισης</u>	<u>Όριο ηλικίας</u>
<u>για θεμελίωση</u>	<u>συμπλήρωσης</u>	<u>για συνταξιοδότηση</u>	<u>για συνταξιοδότηση</u>
5.500	Μέχρι 31/12/2010	5.500	55 πλήρης 50 μειωμένη
5.500	2011	5.500	57 πλήρης 52 μειωμένη
5.500	2012	5.500	60 πλήρης 55 μειωμένη
5.500	Μετά την 1/1/2013	5.500	65 πλήρης 60 μειωμένη

Παρατηρήσεις:

Στις παραπάνω περιπτώσεις η εργαζόμενη ακολουθεί το όριο ηλικίας που ισχύει κατά τη συμπλήρωση των 5.500 ημερών ασφάλισης, εφόσον υπάρχει παιδί ανήλικο κατά τη συμπλήρωση των ημερών αυτών. Για παράδειγμα, η εργαζόμενη που συμπληρώνει 5.500 ημέρες ασφάλισης το 2011 και έχει παιδί ανήλικο, δικαιούται σύνταξη σε ηλικία 57 ετών πλήρη και 52 ετών μειωμένη.

Μπορώ να συνταξιοδοτηθώ μέχρι το τέλος του 2010. Αν παραμείνω υπάρχει περίπτωση να λάβω μικρότερη σύνταξη από αυτή που θα πάρω το 2010;

Δεν υπάρχει τέτοια περίπτωση. Για κάθε χρόνο παραμονής στην εργασία σας έχετε προσαύξηση της σύνταξής σας. Επομένως, συμφέρει η παραμονή για καλύτερη σύνταξη. Σε ορισμένες περιπτώσεις μάλιστα που έχει συμπληρωθεί 35ετία, η προσαύξηση της σύνταξης μετά το 35ο έτος είναι μεγαλύτερη από αυτή που υπήρχε με το παλιό καθεστώς.

Έχω διαδοχική ασφάλιση και μπορώ να συνταξιοδοτηθώ μέχρι 31/12/2010. Με συμφέρει να παραμείνω και να συνταξιοδοτηθώ μετά την 1/1/2011, με το νέο τρόπο υπολογισμού;

Με το νέο τρόπο υπολογισμού, η σύνταξη που υπολογίζεται για όσους έχουν διαδοχική ασφάλιση είναι μεγαλύτερη ή ίση με τη σύνταξη που χορηγείται με το σημερινό καθεστώς.

Ειδικότερα, για όσους έχουν ασφάλιση σε Ταμείο Μισθωτών (ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ΝΑΤ, κ.λπ.) και συνταξιοδοτούνται από άλλο ταμείο Μισθωτών ή ταμείο Ελεύθερων Επαγγελματιών ή το Δημόσιο, η

σύνταξη με το νέο τρόπο υπολογισμού είναι καλύτερη και συμφέρει η παραμονή στην εργασία για συνταξιοδότηση από 1/1/2011 και μετά.

Πως αναγνωρίζονται οι χρόνοι ασφάλισης (πλασματικοί ή μη) για να θεμελιώσω συνταξιοδοτικό δικαίωμα;

Για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31/12/2010, αναγνωρίζονται όλοι οι χρόνοι ασφάλισης που προβλέπει το παλιό καθεστώς (στρατιωτική θητεία, χρόνος ανατροφής παιδιών, εκπαιδευτική άδεια, κ.λπ.). Η αναγνώριση αυτή γίνεται όταν πρόκειται για εξαγορά με βάση τα ισχύοντα σήμερα.

Αντίθετα, για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1/1/2011 και μετά η αναγνώριση γίνεται με βάση τα όσα προβλέπονται στο νέο νόμο. Αυτό σημαίνει ότι ισχύουν τα νέα ποσά για την αναγνώριση, όπως για παράδειγμα, για τη στρατιωτική θητεία, την ανεργία κ.λπ.

Παράλληλα, οι εργαζόμενοι αυτής της κατηγορίας μπορούν να αναγνωρίσουν για το 2011, 4 χρόνια, το 2012, 5 χρόνια, το 2013, 6 χρόνια και από 1/1/2014 και μετά, 7 χρόνια από τα προβλεπόμενα στο νέο νόμο ανάλογα με τον χρόνο κατά τον οποίο θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα.

Τα λεγόμενα πλασματικά χρόνια συνυπολογίζονται για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος και για προσαύξηση της σύνταξης;

Όλα τα χρόνια που αναγνωρίζονται είτε με εξαγορά, είτε χωρίς εξαγορά, συνυπολογίζονται για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος. Για προσαύξηση της σύνταξης συνυπολογίζονται κατά κανόνα οι χρόνοι ασφάλισης που αναγνωρίζονται με εξαγορά και όχι οι χρόνοι για τους οποίους δεν καταβάλλονται ασφαλιστικές εισφορές.

Πότε υπολογίζεται ο χρόνος στρατιωτικής θητείας για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος;

Για τους ασφαλισμένους στους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, ο χρόνος στρατιωτικής θητείας συνυπολογίζεται για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, εφόσον έχει συμπληρωθεί το 58ο έτος της ηλικίας. Εξαιρέση από τον κανόνα αυτό αποτελούν οι εργαζόμενοι που συνταξιοδοτούνται με το καθεστώς των Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματιών (BAE) με 10.500 ημέρες ασφάλισης, από τις οποίες 7.500 ημέρες στα BAE. Για την κατηγορία αυτή αναγνωρίζεται για θεμελίωση του δικαιώματος και όχι, μόνο, για προσαύξηση της σύνταξης, ο χρόνος στρατιωτικής θητείας χωρίς να απαιτείται η συμπλήρωση του 58ου έτους της ηλικίας.

Για τους δημοσίους υπαλλήλους ο χρόνος στρατιωτικής θητείας αναγνωρίζεται για θεμελίωση του δικαιώματος και προσαύξηση της σύνταξης ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας.

Είμαι μητέρα ανήλικου παιδιού και έχω συμπληρώσει τα απαιτούμενα έτη ασφάλισης, όμως, δεν έχω την ηλικία για να πάρω σύνταξη. Όταν θα έχω το όριο ηλικίας το παιδί μου θα έχει ενηλικιωθεί. Θα μπορέσω να πάρω σύνταξη;

Εφόσον κατά τη συμπλήρωση του χρόνου ασφάλισης το παιδί ήταν ανήλικο δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα, με τη συνταξιοδότησή σας. Το δικαίωμά σας είναι θεμελιωμένο και μπορείτε όταν συμπληρώσετε το όριο ηλικίας να πάρετε τη σύνταξή σας.

Η αυτασφάλιση υπολογίζεται για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος;

Η αυτασφάλιση ή προαιρετική λεγόμενη ασφάλιση υπολογίζεται πλέον με το νέο νόμο σε όλες τις περιπτώσεις για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος αλλά και όπως είναι αυτονόητο για την προσαύξηση της σύνταξης.

Μπορώ να είμαι ασφαλισμένος σε δύο Ταμεία παράλληλα και αν ναι, μπορώ να πάρω σύνταξη και από τα δύο Ταμεία;

Για τους εργαζόμενους που έχουν ασφαλιστεί πριν το 1993, σε οποιοδήποτε Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης ή το Δημόσιο, είναι υποχρεωτική η ασφάλιση και σε δεύτερο Ταμείο, εφόσον έχουν διπλή επαγγελματική δραστηριότητα για την οποία προβλέπεται ασφάλιση και διαφορετικά Ταμεία.

Ο ασφαλισμένος σε δύο ή και περισσότερα ασφαλιστικά Ταμεία, δικαιούται σύνταξη από κάθε Ταμείο, εφόσον συμπληρώσει τον ελάχιστο χρόνο ασφάλισης σε κάθε ένα από αυτά (15 έτη το λιγότερο) και φυσικά το όριο ηλικίας που προβλέπεται.

Ο πλασματικός χρόνος για τα παιδιά αναγνωρίζεται και από τον πατέρα ή μόνο από την μητέρα;

Ο πλασματικός χρόνος που είναι μέχρι 5 χρόνια (1 για το πρώτο παιδί, 2 για το δεύτερο και 2 για το τρίτο) αναγνωρίζεται και από τον πατέρα, εφόσον υπάρξει δήλωση από τη μητέρα ότι δεν θα κάνει χρήση του συγκεκριμένου δικαιώματος.

Έχω συμπληρώσει 10.000 ημέρες ασφάλισης και μαζί με το χρόνο στρατιωτικής θητείας συμπληρώνω το 2010 περισσότερες από 10.500 ημέρες ασφάλισης. Σήμερα είναι 56 ετών. Πότε μπορώ να πάρω σύνταξη;

Δεν αλλάζει τίποτα για σας με το νέο ασφαλιστικό νόμο. Μπορείτε να πάρετε σύνταξη με τη συμπλήρωση του 58ου έτους της ηλικίας σας, αφού μέχρι το τέλος του 2010 συμπληρώνετε 10.500 ημέρες ασφάλισης μαζί με το χρόνο στρατιωτικής θητείας που μπορείτε να αναγνωρίσετε οποτεδήποτε.

Είμαι ασφαλισμένη στο ΙΚΑ και έχω συμπληρώσει 10.000 ημέρες ασφάλισης. Σήμερα είμαι 55 ετών και μπορώ να πάρω μειωμένη σύνταξη. Τι με συμφέρει να κάνω; Τι αλλάζει για μένα με το νέο ασφαλιστικό νόμο;

Τίποτα, δεν αλλάζει για σας με το νέο νόμο. Μπορείτε να πάρετε και σήμερα μειωμένη σύνταξη. Σας συμφέρει όμως να συμπληρώσετε το 57ο έτος της ηλικίας σας για να πάρετε πλήρη σύνταξη.

Είμαι ασφαλισμένος στον ΟΑΕΕ και έχω συμπληρώσει 35 έτη ασφάλισης. Είμαι σήμερα 58 ετών και επρόκειτο να πάρω σύνταξη σε δύο χρόνια που συμπλήρωνα το 60ό έτος της ηλικίας μου. Τι αλλάζει για μένα με το νέο ασφαλιστικό νόμο;

Δεν αλλάζει τίποτα για σας. Μπορείτε σε δύο χρόνια να πάρετε τη σύνταξή σας, χωρίς να χάσετε απολύτως τίποτα σε σχέση με το ποσό.

Είμαι ασφαλισμένος στον ΟΑΕΕ και έχω συμπληρώσει 32 χρόνια ασφάλισης. Είμαι 55 ετών. Πότε μπορώ να πάρω σύνταξη με τα νέα δεδομένα;

Εφόσον, συνεχίσετε την ασφάλισή σας συμπληρώνετε το 2013, 35 έτη ασφάλισης, οπότε απαιτούνται 38 χρόνια ασφάλισης και το 60ό έτος της ηλικίας (που δεν αλλάζει) για να θεμελιώσετε δικαίωμα συνταξιοδότησης. Θα περιμένετε λοιπόν, να συμπληρώσετε το 60ό έτος για να πάρετε σύνταξη και τα 3 επιπλέον χρόνια μπορείτε να τα συμπληρώσετε με την αναγνώριση πλασματικών χρόνων.

Είμαι μητέρα ανήλικου παιδιού και έχω συμπληρώσει 5.500 ημέρες ασφάλισης στο ΙΚΑ. Σήμερα είμαι 46 ετών. Πότε μπορώ να συνταξιοδοτηθώ;

Επειδή έχετε συμπληρώσει 5.500 ημέρες ασφάλισης και παιδί ανήλικο, θεμελιώνετε συνταξιοδοτικό δικαίωμα για να πάρετε μειωμένη σύνταξη σε ηλικία 50 ετών και πλήρη σύνταξη σε ηλικία 55 ετών.

Είμαι μητέρα ανήλικου παιδιού αλλά δεν έχω συμπληρώσει 5.500 ημέρες ασφάλισης. Αυτές τις ημέρες ασφάλισης τις συμπληρώνω μαζί με τους πλασματικούς χρόνους που θα αναγνωρίσω το 2012, οπότε θα συνεχίσω να έχω παιδί ανήλικο. Πότε μπορώ να πάρω σύνταξη;

Εφόσον το 2012 συμπληρώνετε τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης, θεμελιώνετε δικαίωμα για να πάρετε σύνταξη όταν θα συμπληρώσετε το 55ο έτος της ηλικίας για μειωμένη σύνταξη ή το 60ό έτος της ηλικίας για πλήρη σύνταξη.

Τι αλλάζει στις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης για ασφαλισμένους πριν το 1983 που συνταξιοδοτούνται από το Δημόσιο ή τα Ειδικά Ταμεία (ΔΕΚΟ και Τραπεζών) που έχουν συγχωνευθεί στο ΙΚΑ;

Για τις κατηγορίες αυτές δεν υπάρχει καμία αλλαγή στο καθεστώς συνταξιοδότησης εφόσον έχουν συμπληρωθεί 25 έτη ασφάλισης μέχρι 31/12/2010. Αυτά είναι τα απαιτούμενα έτη ασφάλισης για θεμελίωση του δικαιώματος και η σύνταξη χορηγείται με 35 έτη ασφάλισης ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας.

Πώς υπολογίζεται η σύνταξη στο ΙΚΑ;

Οι συντάξεις για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα μέχρι 31/12/2014 στο ΙΚΑ, δεν έχουν ουσιαστικά καμία αλλαγή στον τρόπο υπολογισμού. Η πρόβλεψη για 2% για κάθε έτος ασφάλισης από 1/1/2013 και μετά, ισχύει ούτως ή άλλως στο ΙΚΑ, αφού για τα 35 έτη ασφάλισης προβλέπεται ποσοστό αναπλήρωσης 70% επί του συντάξιμου μισθού.

Για όσους όμως θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1/1/2015 και μετά, εφαρμόζεται ο νέος τρόπος υπολογισμού για τον οποίο πρέπει να αναφερθούμε αναλυτικά.

Για τον εργαζόμενο που θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα το 2015 και συνταξιοδοτείται το έτος αυτό, η σύνταξή του θα αποτελείται από το άθροισμα δύο επιμέρους ποσών. Το πρώτο ποσό είναι εκείνο που αντιστοιχεί στο χρόνο ασφάλισης που έχει συμπληρωθεί μέχρι 31/12/2010 και το δεύτερο ποσό εκείνο που αντιστοιχεί στο χρόνο ασφάλισης που συμπληρώθηκε από 1/1/2011 και μετά.

Πώς υπολογίζεται η σύνταξη για κάθε περίοδο;

α. Το ποσό της σύνταξης για το χρόνο ασφάλισης που έχει συμπληρωθεί μέχρι 31/12/2010 υπολογίζεται με τον παλιό τρόπο, δηλαδή με τις συντάξιμες αποδοχές των πέντε καλύτερων ετών της τελευταίας δεκαετίας. Όταν λέμε δεκαετία, εννοούμε αυτή που λήγει μέχρι το τέλος του προηγούμενου της υποβολής της αίτησης έτους.

β. Το ποσό της σύνταξης για το χρόνο ασφάλισης που συμπληρώνεται από 1/1/2011 και μετά, υπολογίζεται με τις συντάξιμες αποδοχές όλης της περιόδου μέχρι και τον προηγούμενο μήνα από εκείνον της υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης.

Παράδειγμα

Εργαζόμενος ασφαλισμένος του ΙΚΑ συμπληρώνει το 2015 το 65ο έτος της ηλικίας. Υποβάλλει αίτηση συνταξιοδότησης την 1/7/2015 και έχει συμπληρώσει 9.001 ημέρες ασφάλισης. Οι μέσες συντάξιμες αποδοχές των 5 καλύτερων ετών μέχρι 31/12/2014 είναι 1.600 ευρώ και οι μέσες συντάξιμες αποδοχές για το διάστημα μετά την 1/1/2011, επίσης 1.600 ευρώ (περίπτωση μίας φυσιολογικής μισθολογικής εξέλιξης).

α. Το ποσό της σύνταξης για το σύνολο των ετών ασφάλισης με το παλιό καθεστώς είναι 926 ευρώ.

β. Το ποσό της σύνταξης για το σύνολο του χρόνου ασφάλισης με το νέο καθεστώς είναι 945 ευρώ.

Οπότε με βάση τα παραπάνω ποσά και επειδή οι ημέρες ασφάλισης είναι 7.651 μέχρι 31/12/2010 και 1.350 από 1/1/2011 και μετά θα έχουμε αντίστοιχα:

α. το ποσό της σύνταξης για το χρόνο ασφάλισης μέχρι 31/12/2010 που θα είναι $926 \times 7.651 = 787$ ευρώ

β. το ποσό της σύνταξης για το χρόνο ασφάλισης από 1/1/2011 και μετά που θα είναι $945 \times 1.351 = 142$ ευρώ

Επομένως συνολική σύνταξη: $787 + 142 = 929$ ευρώ

Οδηγός: Ερωτήσεις- Απαντήσεις για τους αναγνωριζόμενους χρόνους (πλασματικά χρόνια)

με τις νέες ρυθμίσεις ο ασφαλισμένος μπορεί να αναγνωρίσει επιπλέον:

1. Το χρόνο επιδοτούμενης ανεργίας μέχρι 300 ημέρες (1 έτος) ανεξάρτητα από την περίοδο που πραγματοποιήθηκε η επιδότηση ανεργίας.
2. Το χρόνο επιδοτούμενης ασθένειας και μέχρι 300 ημέρες (1 έτος) ανεξάρτητα από την περίοδο που έλαβε χώρα η ασθένεια.
3. Το χρόνο σπουδών σε μέσες, ανώτερες και ανώτατες σχολές.
4. Το χρόνο ανεργίας για τον οποίο δεν έχει επιδοτηθεί ο εργαζόμενος ή παρουσιάζεται γενικώς κενό ασφάλισης, μετά όμως την υπαγωγή στην ασφάλιση οποιουδήποτε Ταμείου.
5. Το χρόνο απουσίας από την εργασία για τις μητέρες λόγω κύησης και λοχείας και μέχρι 119 ημέρες.
6. Το χρόνο απεργίας για τον οποίο υπάρχει κενό ασφάλισης.
7. Τον πλασματικό χρόνο για τα παιδιά ανεξάρτητα από την ημερομηνία γέννησής τους, ο οποίος ανέρχεται σε 1 χρόνο για ένα παιδί, 3 χρόνια για 2 παιδιά και 5 χρόνια για 3 παιδιά.
8. Τον χρόνο άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας και μέχρι 8 χρόνια πριν από την εγγραφή του επαγγελματία στον ΟΑΕΕ, εφόσον δεν έχουν καταβληθεί εισφορές.

Ερώτηση: Ποιοι έχουν δικαίωμα να αναγνωρίσουν τους νέους «πλασματικούς» χρόνους;

Απάντηση: Οι νέοι «πλασματικοί» χρόνοι αναγνωρίζονται μόνο από εκείνους που θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1/1/2011 και μετά. Αντίθετα, όσοι θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31/12/2010 αναγνωρίζουν τους χρόνους που ίσχυαν με τους προηγούμενους νόμους (π.χ. στρατιωτική θητεία, χρόνος ανατροφής παιδιών κ.λπ.)

Ερώτηση: Πόσα χρόνια μπορεί να αναγνωρίσει ο εργαζόμενος από τους νέους χρόνους που προβλέπονται στο νέο ασφαλιστικό νόμο;

Απάντηση: Ένας εργαζόμενος που θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα το 2011 μπορεί να αναγνωρίσει μέχρι 4 χρόνια. Όποιος θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα το 2012 μπορεί να αναγνωρίσει μέχρι 5 χρόνια, το 2013 μέχρι 6 χρόνια και από το 2014 και μετά μέχρι 7 χρόνια.

Ερώτηση: Τα «πλασματικά» χρόνια αναγνωρίζονται μόνο σε Ταμεία κύριας ασφάλισης ή και στα επικουρικά;

Απάντηση: Τα «πλασματικά» χρόνια αναγνωρίζονται και στα επικουρικά Ταμεία με τις ίδιες προϋποθέσεις που αναγνωρίζονται στα Ταμεία κύριας ασφάλισης. Οι εισφορές βέβαια για την αναγνώριση χρόνου στα επικουρικά Ταμεία είναι πολύ μικρότερες (στις περισσότερες περιπτώσεις 6% επί των συντάξιμων αποδοχών).

Ερώτηση: Για ποιους χρόνους που αναγνωρίζονται δεν καταβάλλονται ασφαλιστικές εισφορές;

Απάντηση: Χωρίς την καταβολή εισφορών αναγνωρίζεται ο χρόνος της επιδοτούμενης ανεργίας και μέχρι 300 ημέρες, ο χρόνος επιδοτούμενης ασθένειας και μέχρι 300 ημέρες ο χρόνος κύησης και λοχείας για τις μητέρες και μέχρι 119 ημέρες και ο χρόνος συνταξιοδότησης με αναπηρική σύνταξη. Αντίθετα για όλους τους άλλους χρόνους που αναγνωρίζονται καταβάλλονται εισφορές.

Ερώτηση: Τι θα πληρώσω για να αναγνωρίσω το χρόνο στρατιωτικής θητείας;

Απάντηση: Σε όλα τα Ταμεία ο χρόνος στρατιωτικής θητείας αναγνωρίζεται με την καταβολή εισφοράς που αντιστοιχεί στο άθροισμα των εισφορών εργαζόμενου και εργοδότη, επί των συντάξιμων αποδοχών που έχει ο εργαζόμενος κατά το μήνα υποβολής της αίτησης. Για τους μισθωτούς η εισφορά στις περισσότερες των περιπτώσεων είναι το 20% επί των συντάξιμων αποδοχών. Για τους δημόσιους υπαλλήλους είναι 6,67% επί των συντάξιμων αποδοχών, ενώ για τους αυτοαπασχολούμενους και τους ελεύθερους επαγγελματίες η εισφορά για κάθε μήνα που αναγνωρίζεται είναι ίση με την εισφορά που καταβάλλει ο ασφαλισμένος στον κλάδο σύνταξης.

Ερώτηση: Σε ποιες περιπτώσεις έχω έκπτωση για την αναγνώριση της στρατιωτικής θητείας;

Απάντηση: Έκπτωση 30% παρέχεται σε όσους ασφαλισμένους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1/1/2011 μέχρι 31/12/2014.

Έκπτωση 50% παρέχεται σε όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1/1/2015 και μετά.

Ερώτηση: Τι θα πληρώσω για να αναγνωρίσω τα χρόνια σπουδών;

Απάντηση: Ο χρόνος σπουδών, σε ανώτες ή ανώτατες σχολές, ο χρόνος μαθητείας και ο χρόνος φοίτησης σε μέσες επαγγελματικές σχολές αναγνωρίζονται με την καταβολή εισφορών που αντιστοιχεί στο 20% του 25πλάσιου του ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη για κάθε μήνα που αναγνωρίζεται.

Ερώτηση: Τι θα πληρώσω για να αναγνωρίσω το χρόνο ανατροφής παιδιών;

Απάντηση: Ο χρόνος ανατροφής παιδιών αναγνωρίζεται με την καταβολή εισφορών που αντιστοιχεί στο 20% του 25πλάσιου του ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη για κάθε μήνα που αναγνωρίζεται.

Ερώτηση: Τι θα πληρώσω για να αναγνωρίσω εκπαιδευτική άδεια ή χρόνο απεργίας;

Απάντηση: Για τους χρόνους εκπαιδευτικής άδειας ή απεργίας ο εργαζόμενος καταβάλλει για κάθε μήνα που θα αναγνωρίσει ποσό που αντιστοιχεί στο 20% του συντάξιμου μισθού που έχει κατά το μήνα υποβολής της αίτησης.

Ερώτηση: Τι θα πληρώσω για να αναγνωρίσω το χρόνο ανεργίας;

Απάντηση: Για το χρόνο της επιδοτούμενης ανεργίας δεν καταβάλλονται εισφορές. Ο χρόνος αυτός αναγνωρίζεται χωρίς εξαγορά για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος. Για οποιοδήποτε άλλο χρόνο ανεργίας ή κενού ασφάλισης που υπάρχει μετά την πρώτη ασφάλιση σε οποιοδήποτε

φορέα, ο εργαζόμενος πληρώνει εισφορά για κάθε μήνα που θα αναγνωρίσει, ίση με το 20% του 25πλάσιου του ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη, όπως αυτό ισχύει κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

Ερώτηση: Πώς μπορώ να πληρώσω στο Ταμείο μου για την αναγνώριση των «πλασματικών» χρόνων;

Απάντηση: Η πληρωμή στα Ταμεία γίνεται εφάπαξ εντός τριμήνου από την ειδοποίηση του Ταμείου, οπότε υπάρχει έκπτωση 15% στο ποσό. Παρέχεται όμως η δυνατότητα το συνολικό ποσό να εξοφληθεί σε τόσες μηνιαίες δόσεις όσοι είναι οι μήνες που αναγνωρίζονται. Στην περίπτωση που κάποιος εργαζόμενος συνταξιοδοτείται η δόση παρακρατείται από τη σύνταξη με ποσό ίσο με το 0 αυτής.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Στα επικουρικά Ταμεία το ποσοστό εισφοράς για τις αναγνωρίσεις πείναι κατά κανόνα 6%.

Ερώτηση: Μπορώ με την αναγνώριση των «πλασματικών» χρόνων να πάρω σύνταξη σε μικρότερη ηλικία;

Απάντηση: Στην πραγματικότητα και σε πολλές περιπτώσεις με την αναγνώριση των πλασματικών χρόνων παρέχεται η δυνατότητα στον εργαζόμενο να θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα νωρίτερα, οπότε αποφεύγει τη μεγάλη αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης ή των επιπλέον ετών εργασίας.

Παράδειγμα 1ο

Εργαζόμενη στον ιδιωτικό τομέα έχει συμπληρώσει μέχρι το 2010 στο ΙΚΑ 4.500 ημέρες ασφάλιση και είναι μητέρα ανήλικου παιδιού που ενηλικιώνεται το 2015. Η μητέρα του παραδείγματός μας θα μπορούσε να συμπληρώσει 5.500 ημέρες ασφάλισης το 2013, οπότε για να πάρει σύνταξη θα έπρεπε να συμπληρώσει το 60ό έτος της ηλικίας της για μειωμένη σύνταξη και το 65ο για πλήρη.

Με την αναγνώριση το 2011 (μέχρι 4 έτη) συμπληρώνει τα 5.500 έτη το έτος αυτό και θεμελιώνει δικαίωμα με το όριο ηλικίας που ισχύει για τον χρόνο αυτό, δηλαδή το 52ο έτος της ηλικίας για μειωμένη σύνταξη και το 57ο για πλήρη σύνταξη.

Παράδειγμα 2ο

Εργαζόμενος στον ιδιωτικό τομέα έχει συμπληρώσει μέχρι το τέλος του 2010 9.000 ημέρες ασφάλισης. Το 2010 επίσης συμπληρώνει το 55ο έτος της ηλικίας του. Με το καθεστώς που ίσχυε πριν το νέο ασφαλιστικό νόμο, ο συγκεκριμένος εργαζόμενος θα μπορούσε να πάρει σύνταξη εφόσον θα συμπλήρωνε το 58ο έτος της ηλικίας του και 10.500 ημέρες. Με το νέο καθεστώς το 2011 μπορεί να αναγνωρίσει «πλασματικά» χρόνια και να συμπληρώσει 10.500 ημέρες ασφάλισης οπότε διατηρεί το όριο ηλικίας των 58 ετών.

Ερώτηση: Σε ποιες περιπτώσεις τα «πλασματικά» χρόνια συνυπολογίζονται για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος και σε ποιες για την προσαύξηση της σύνταξης;

Απάντηση: Σε όλες τις περιπτώσεις τα χρόνια που αναγνωρίζονται, συνυπολογίζονται για θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος. Ειδικά, όμως, για προσαύξηση της σύνταξης συνυπολογίζονται τα χρόνια για τα οποία προβλέπεται η πληρωμή εισφοράς (αναγνώριση με εξαγορά).

Ερώτηση: Πότε συμφέρει να αναγνωριστούν οι «πλασματικοί» χρόνοι;

Απάντηση: Για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31/12/2010 η αναγνώριση γίνεται

οποτεδήποτε από τον ενδιαφερόμενο, πάντοτε βέβαια, με αίτηση που υποβάλλεται στο Ταμείο του.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Ερώτηση: Είμαι ασφαλισμένος στο ΙΚΑ και συμπληρώνω μέχρι το τέλος του 2010, 10.000 ημέρες ασφάλισης. Έχω υπηρετήσει 2 έτη στρατιωτική θητεία. Πότε θεμελιώνω συνταξιοδοτικό δικαίωμα και πότε μπορώ να αναγνωρίσω το χρόνο στρατιωτικής θητείας; Εάν πληρώσω το στρατό το 2011 θα έχω έκπτωση;

Απάντηση: Θεμελιώνετε συνταξιοδοτικό δικαίωμα το 2010, εφόσον αναγνωρίσετε 500 τουλάχιστον ημέρες από τη στρατιωτική σας θητεία. Για να πάρετε σύνταξη θα πρέπει να συμπληρώσετε το 58ο έτος της ηλικίας σας. Η αναγνώριση της στρατιωτικής θητείας μπορεί να γίνει και σήμερα, αλλά και μέχρι την 31/12/2013. Δεν θα έχετε έκπτωση για την αναγνώριση του στρατού, γιατί ανήκετε στην κατηγορία εκείνων που θεμελιώνουν δικαίωμα μέχρι το τέλος του 2010.

Ερώτηση: Είμαι ασφαλισμένος στο ΙΚΑ και έχω συμπληρώσει 9.000 ημέρες ασφάλισης το 2010. Είμαι 56 ετών. Πότε θεμελιώνω συνταξιοδοτικό δικαίωμα; Τι πρέπει να κάνω για να πάρω το συντομότερο δυνατόν σύνταξη;

Απάντηση: Το 2011 εφόσον συνεχίσετε την εργασία σας θα έχετε 9.300 ημέρες ασφάλισης. Μπορείτε να αναγνωρίσετε 1.200 ημέρες ασφάλισης (από ανεργία, από στρατό, από σπουδές κ.ο.κ.) έτσι ώστε να συμπληρώσετε 10.500 ημέρες ασφάλισης και να θεμελιώσετε συνταξιοδοτικό δικαίωμα για χορήγηση σύνταξης στο 58ο έτος της ηλικίας σας. Για να καταβληθεί η σύνταξη απαιτούνται βέβαια 10.800 ημέρες ασφάλισης τις οποίες θα συμπληρώσετε το 2012 οπότε και μπορείτε να συνταξιοδοτηθείτε.

Ερώτηση: Είμαι ασφαλισμένος του ΙΚΑ και συμπλήρωσα 8.500 ημέρες ασφάλισης. Είμαι 55 ετών. Πότε μπορώ να πάρω σύνταξη και ποιες αναγνωρίσεις μπορώ να κάνω;

Απάντηση: Για να θεμελιώσετε συνταξιοδοτικό δικαίωμα και να πάρετε πλήρη σύνταξη πριν το 65ο έτος της ηλικίας σας πρέπει να συμπληρώσετε 10.500 ημέρες ασφάλισης. Εάν συνεχίσετε την εργασία σας, το 2012 θα έχετε συμπληρώσει 9.100 ημέρες ασφάλισης. Με τα 5 επιπλέον χρόνια που μπορείτε να αναγνωρίσετε το 2012 συμπληρώνετε 10.500 ημέρες ασφάλισης και θεμελιώνετε συνταξιοδοτικό δικαίωμα. Για να καταβληθεί στη συνέχεια η σύνταξή σας απαιτείται να συμπληρώσετε το 59ο έτος της ηλικίας σας και συνολικά 11.100 ημέρες ασφάλισης.

Ερώτηση: Είμαι ασφαλισμένη στο ΙΚΑ και έχω συμπληρώσει 4.800 ημέρες ασφάλισης και το 48ο έτος της ηλικίας μου. Πότε μπορώ να θεμελιώσω συνταξιοδοτικό δικαίωμα;

Απάντηση: Το 2011, εφόσον αναγνωρίσετε όσο χρόνο χρειάζεται για να συμπληρώσετε 5.500 ημέρες ασφάλισης, θεμελιώνετε συνταξιοδοτικό δικαίωμα. Για να καταβληθεί όμως η σύνταξη μειωμένη θα πρέπει να συμπληρώσετε το 52ο έτος της ηλικίας σας, ενώ για πλήρη σύνταξη θα πρέπει να συμπληρώσετε το 57ο έτος της ηλικίας σας.

Ερώτηση: Εργάζομαι στο Δημόσιο και έχω προσληφθεί πριν το 1983. Συμπληρώνω, το 2010, 31 χρόνια ασφάλισης. Μπορώ το 2011 να αναγνωρίσω 4 χρόνια και να συνταξιοδοτηθώ ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας με 35 συνολικά χρόνια ασφάλισης;

Απάντηση: Δεν μπορείτε να αναγνωρίσετε 4 χρόνια. Αυτό ισχύει για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα από 1/1/2011 και μετά. Δεν ισχύουν για σας οι νέοι χρόνοι που αναγνωρίζονται, αλλά μόνο όσοι ίσχυαν πριν την ψήφιση του νέου ασφαλιστικού νόμου. Για παράδειγμα, μπορείτε να αναγνωρίσετε το χρόνο στρατιωτικής θητείας και εφόσον συμπληρώσετε 35 χρόνια ασφάλισης, μπορείτε να

συνταξιοδοτηθείτε χωρίς όριο ηλικίας.

Ερώτηση: Εργάζομαι στο Δημόσιο και έχω συμπληρώσει 25 έτη ασφάλισης το 2010 μαζί με τα χρόνια που είχα στον ιδιωτικό τομέα. Είμαι μητέρα ανήλικου παιδιού και η ηλικία μου είναι 47 ετών. Πότε μπορώ να συνταξιοδοτηθώ;

Απάντηση: Έχετε θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα, αλλά για να συνταξιοδοτηθείτε θα πρέπει να συμπληρώσετε το 50ό έτος της ηλικίας σας. Δεν αλλάζουν για 'σας οι προϋποθέσεις ακόμα και αν έχει ενηλικιωθεί το παιδί σας μετά τη συμπλήρωση της 25ετίας.

Ερώτηση: Εργάζομαι στο Δημόσιο και έχω συμπληρώσει 23 χρόνια. Είμαι μητέρα ανήλικου παιδιού που ενηλικιώνεται το 2013. Πώς μπορώ να θεμελιώσω συνταξιοδοτικό δικαίωμα και να πάρω σύνταξη; Έχω δύο παιδιά.

Απάντηση: Το 2012 μπορείτε να αναγνωρίσετε 2 χρόνια και να συμπληρώσετε 25 χρόνια ασφάλισης (τα δύο χρόνια μπορεί να είναι από τα παιδιά ή έτη σπουδών κ.λπ.). Έτσι θεμελιώνετε συνταξιοδοτικό δικαίωμα και μπορείτε να πάρετε σύνταξη με τη συμπλήρωση του 52ου έτους της ηλικίας σας.

Ερώτηση: Είμαι ασφαλισμένος στον ΟΑΕΕ και συμπληρώνω το 2010, 33 χρόνια ασφάλισης. Η ηλικία μου είναι 56 ετών. Πότε μπορώ να πάρω σύνταξη;

Απάντηση: Για να πάρετε σύνταξη θα πρέπει απαραίτητα να συμπληρώσετε το 60ό έτος της ηλικίας σας. Μετά λοιπόν από 4 χρόνια, εάν έχετε συμπληρώσει 37 χρόνια ασφάλισης, μπορείτε να αναγνωρίσετε άλλα 2 χρόνια (π.χ. του στρατού) και να συμπληρώσετε 39 χρόνια που απαιτούνται και να συνταξιοδοτηθείτε.

Ολόκληρη η εγκύκλιος για τους αναγνωριζόμενους χρόνους (πλασματικά χρόνια)

ΠΡΟΣ: Όλους τους οργανισμούς κύριας και επικουρικής ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης

ΘΕΜΑ: Γνωστοποίηση διατάξεων της παρ. 18 του άρθρου 10 του ν. 3863/2010

Σας γνωρίζουμε ότι στο ΦΕΚ Α 115/15-7-2010 δημοσιεύτηκε ο ν. 3863/2010 «Νέο Ασφαλιστικό Σύστημα και συναφείς διατάξεις, ρυθμίσεις στις εργασιακές σχέσεις».

Στο άρθρο 10 του ανωτέρω νόμου, πέραν των διατάξεων που αφορούν τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, για τις οποίες έχουν ήδη δοθεί αναλυτικές οδηγίες, υφίστανται και οι ρυθμίσεις της παρ. 18, με τις οποίες τροποποιούνται οι διατάξεις του άρθρου 40 του ν. 2084/1992, που αναφέρονται στους χρόνους που αναγνωρίζονται για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος ή προσαύξηση του ποσού της σύνταξης.

Επισημαίνουμε ότι η ισχύς των διατάξεων της παρ. 18 του άρθρου 10 του ν. 3863/2010 αρχίζει την 1.1.2011 και αφορά τους ασφαλισμένους που συγκεντρώνουν αθροιστικά τις εξής προϋποθέσεις: α)

Θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα κατ' αποκλειστικότητα από 1.1.2011 και εφεξής και β) έχουν πραγματοποιήσει τουλάχιστον 3.600 ημέρες ή 12 έτη ασφάλισης.

Επομένως οι διατάξεις του άρθρου 40 και της παρ. 12 του άρθρου 47 του ν. 2084/92 εφαρμόζονται μέχρι 31.12.2010 και αφορούν όλους όσους έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι την 31.12.2010, ανεξάρτητα αν ασκήσουν το δικαίωμα αυτό μέχρι 31.12.2010 ή από 1.1.2011 και εφεξής.

Με τις κοινοποιούμενες διατάξεις επαναπροσδιορίζονται οι χρόνοι που μπορούν να προσμετρηθούν ή να αναγνωριστούν με εξαγορά τόσο για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος ή για προσαύξηση του ποσού αυτής.

Επιπλέον καθορίζεται η κλιμάκωση του χρόνου τον οποίο μπορεί να προσμετρήσει ή να αναγνωρίσει κάθε ασφαλισμένος ανάλογα με το χρόνο συνταξιοδότησής του ως εξής:

- α) μέχρι τέσσερα (4) χρόνια, για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα εντός του έτους 2011,
- β) μέχρι πέντε (5) χρόνια, για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα εντός του έτους 2012,
- γ) μέχρι έξι (6) χρόνια, για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα εντός του έτους 2013 και
- δ) μέχρι επτά (7) χρόνια, για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1.1.2014 και εφεξής.

1. Συγκεκριμένα, με τις κοινοποιούμενες διατάξεις είναι πλέον δυνατή:

α) Η προσμέτρηση χρόνου επιδότησης λόγω ασθένειας και ανεργίας:

Θα μπορούν να συνυπολογισθούν 600 ημέρες επιδότησης λόγω ασθένειας και τακτικής ανεργίας - 300 για κάθε αιτία - (αντί των 400 ημερών κατά την τελευταία πριν τη συνταξιοδότηση δεκαετία, όπως προβλέπεται σήμερα με το ν. 2084/92), ανεξάρτητα από το χρόνο που έλαβε χώρα η ανεργία ή επήλθε η ασθένεια.

β) Η αναγνώριση του χρόνου σπουδών:

βα) σε ανώτερη ή ανώτατη σχολή στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, για την απόκτηση ενός μόνο πτυχίου και

ββ) σε μέσες επαγγελματικές σχολές, δημόσιες ή ιδιωτικές που έχουν αναγνωριστεί από το κράτος, μετά τη συμπλήρωση του 17ου έτους της ηλικίας. Οι σχολές αυτές θα σας γνωστοποιηθούν εγκαίρως μετά από σχετική αλληλογραφία του υπουργείου μας με τα συναρμόδια υπουργεία.

Ο χρόνος που θα αναγνωρίζεται θα είναι ίσος με τα επίσημα ακέραια έτη σπουδών της οικείας σχολής, τα οποία προβλέπονται κατά το χρόνο της αποφοίτησης.

Είναι ευνόητο ότι, αν κατά το χρόνο φοίτησης στις αναφερόμενες σχολές έχει χωρήσει ασφάλιση με οποιονδήποτε ομοειδή φορέα ασφάλισης, δεν θα είναι δυνατή η αναγνώριση του αντίστοιχου χρονικού διαστήματος.

Δεδομένου, εξάλλου, ότι η ρύθμιση αναφέρεται σε αποφοίτηση, δηλαδή σε περάτωση των σπουδών, δεν θα είναι δυνατή η αναγνώριση του χρόνου σπουδών αν δεν έχει αποκτηθεί το σχετικό πτυχίο ή δίπλωμα.

γ) Η αναγνώριση του χρόνου ανεργίας, μετά την υπαγωγή στην ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης ή του Δημοσίου.

Ως χρόνος ανεργίας -πέραν του χρόνου εγγραφής στα μητρώα του ΟΑΕΔ- θεωρείται κάθε κενό

χρονικό διάστημα, μετά την έναρξη του εργασιακού βίου του ασφαλισμένου και την υπαγωγή του στα μητρώα οποιουδήποτε ασφαλιστικού οργανισμού, για το οποίο δεν υπάρχει ασφάλιση.

δ) Η προσμέτρηση του χρόνου απουσίας των απασχολούμενων μητέρων από την εργασία τους, λόγω κύησης και λοχείας.

Ο χρόνος αυτός δεν μπορεί να υπερβαίνει το χρόνο που προβλέπεται κάθε φορά από την ΕΓΣΣΕ.

ε) Η αναγνώριση του χρόνου απεργίας.

στ) Η προσμέτρηση του πλασματικού χρόνου του άρθρου 141 του ν. 3655/2008, ανεξάρτητα από τον χρόνο γέννησης των παιδιών (πριν ή μετά την 1-1-2000).

Σημειώνεται ότι ο χρόνος αυτός λαμβάνεται υπόψη για τη συμπλήρωση του χρόνου ασφάλισης που απαιτείται για τη συνταξιοδότηση λόγω γήρατος, σύμφωνα με το άρθρο 10 (όπως για τη συμπλήρωση του συντάξιμου χρόνου των μητέρων, ανηλίκων τέκνων) καθώς και για τη συμπλήρωση του ελάχιστου χρόνου ασφάλισης των 15 ετών. Κατά τα λοιπά, έχουν εφαρμογή οι ειδικότερες προϋποθέσεις και περιορισμοί που τίθενται από τον ν. 3655/2008.

ζ) Η αναγνώριση του χρόνου μαθητείας, όπως ορίζεται από τις ισχύουσες διατάξεις και μέχρι ένα (1) έτος.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ως χρόνος μαθητείας θεωρείται ο χρόνος απασχόλησης σε προγράμματα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας (stage).

η) Ειδικά για τους ασφαλισμένους στον ΟΑΕΕ, η αναγνώριση του χρόνου αποδεδειγμένης άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας, πριν την εγγραφή στα μητρώα του οικείου οργανισμού και μέχρι πέντε (5) χρόνια, εφόσον δεν έχουν καταβληθεί οι αναλογούσες εισφορές.

2. Ως προς τον τρόπο αναγνώρισης και εξαγοράς των αναφερόμενων χρόνων, σημειώνεται ότι:

α) ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας αναγνωρίζεται και εξαγοράζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 1358/1983.

Ειδικά, όμως, για τους ασφαλισμένους που θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1-1-2011 μέχρι 31-12-2014, με βάση τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, το ποσό εξαγοράς του αναγνωριζόμενου χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας, καταβάλλεται μειωμένο κατά 30%, ενώ για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1-1-2015 και εφεξής το σχετικό ποσό καταβάλλεται μειωμένο κατά 50%, ανεξάρτητα από τον τρόπο καταβολής του (εφάπαξ ή σε δόσεις ή με παρακράτηση του 1/3 της σύνταξης). Σε καμία όμως περίπτωση, το τελικά καταβαλλόμενο ποσό δεν μπορεί να είναι κατώτερο αυτού που προκύπτει, με βάση υπολογισμού το 25πλάσιο του ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη, όπως ισχύει κάθε φορά.

Παράδειγμα:

Μισθωτός ασφαλισμένος θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα το έτος 2012, με αναγνώριση ενός (1) έτους στρατιωτικής υπηρεσίας. Αν οι αποδοχές του τελευταίου μήνα πλήρους απασχόλησής του πριν την υποβολή της αίτησης αναγνώρισης ανέρχονται σε 1.100,00 ευρώ, το ποσό της εξαγοράς της στρατιωτικής υπηρεσίας, βάσει των διατάξεων του ν. 1358/1983, θα ανέλθει σε $1.100,00 \times 20\% \times 12$ μήνες = 2.640,00 ευρώ, και μετά τη μείωσή του κατά 30% σε 1.848,00 ευρώ. Εφόσον, όμως, το ποσό αυτό υπολείπεται του ποσού που προκύπτει αν ο υπολογισμός του προβλεπόμενου ποσοστού

(20%) γίνει επί του 25πλάσιου του ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη που θα ισχύει το 2012, θα καταβληθεί το μεγαλύτερο ποσό.

Είναι ευνόητο ότι στο κατά περίπτωση προκύπτουν ποσό εξαγοράς, μπορεί να γίνει στη συνέχεια και η κατά 15% μείωση που προβλέπεται, από τη διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 1358/83, σε περίπτωση εφάπαξ καταβολής.

β) Ο χρόνος γονικής άδειας ανατροφής παιδιών, αναγνωρίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 1483/84.

γ) Ο χρόνος εκπαιδευτικής άδειας, αναγνωρίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 40 του ν.2084/92, όπως ισχύει, μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 5 του ν. 2335/1995.

δ) Ο χρόνος σπουδών, ο χρόνος μαθητείας, καθώς και ο χρόνος ανεργίας αναγνωρίζονται τόσο για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος όσο και για την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης, μετά από αίτηση του ασφαλισμένου.

Για κάθε αναγνωριζόμενο μήνα καταβάλλεται ποσό εξαγοράς, το οποίο προκύπτει από τον υπολογισμό ποσοστού 20% για τους φορείς κύριας ασφάλισης και ποσοστού 6% για τους φορείς επικουρικής ασφάλισης, υπολογιζομένων στο 25πλάσιο του ΗΑΕ που ισχύει κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης.

Περαιτέρω καθορίζεται ο τρόπος καταβολής του ποσού εξαγοράς που προκύπτει από τις παραπάνω αναγνωρίσεις (είτε εφάπαξ με έκπτωση 15%, είτε σε μηνιαίες δόσεις ίσες με τους αναγνωριζόμενους μήνες, είτε με παρακράτηση του 1/4 του ποσού της σύνταξης) και επιπλέον προβλέπεται η επιβολή των αναλογούντων προσθέτων μελών, σε περίπτωση καθυστέρησης καταβολής μηνιαίας δόσης.

ε) Ως προς την προσμέτρηση του χρόνου απουσίας από την εργασία λόγω κήσης και λοχείας και των ημερών επιδότησης λόγω ασθένειας και τακτικής ανεργίας, επισημαίνεται ότι αυτές λαμβάνονται υπόψη, μόνο για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω γήρατος και όχι για τον προσδιορισμό του δικαιούμενου ποσού σύνταξης.

Αν δηλαδή ένας ασφαλισμένος θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα με τη συμπλήρωση 25 ετών ασφάλισης, αλλά έχει πραγματοποιήσει 24 χρόνια και 2 μήνες ασφάλισης και έχει επιδοτηθεί λόγω ανεργίας, καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού του βίου για 20 μήνες, μπορεί να συνυπολογίσει τους 10 από αυτούς προκειμένου να συμπληρώσει τα 25 έτη ασφάλισης που απαιτούνται, όμως το ποσό της σύνταξής του θα υπολογιστεί βάσει των 24 ετών.

Σημειώνουμε ότι, εκτός του χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας, για όλους τους υπόλοιπους χρόνους της παρ. 18 του άρθρου 10, το κάθε πλήρες έτος αναγνωριζόμενου χρόνου αντιστοιχεί σε 300 ημέρες ή 12 μήνες ασφάλισης (κάθε μήνας = 25 ημέρες ασφάλισης).

3. Εφιστούμε επίσης την προσοχή σας, στη ρύθμιση του τελευταίου εδαφίου της εντός εισαγωγικών διάταξης της παρ. 2, σύμφωνα με την οποία, όσοι ασφαλισμένοι/νες συμπληρώνουν το χρόνο ασφάλισης που απαιτείται για συνταξιοδότηση λόγω γήρατος μέχρι 31-12-2010, με αναγνώριση των χρόνων που προβλέπονται στο άρθρο 40 του ν. 2084/1992, όπως ισχύει σήμερα, εφόσον η σχετική αίτηση αναγνώρισης υποβληθεί μέχρι 31-12-2013, ακολουθούν τις κατά περίπτωση προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που ισχύουν το τρέχον έτος.

Παραδείγματα:

α) Μητέρα ανηλίκου τέκνου έχει πραγματοποιήσει στην ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ 5.000 ημέρες ασφάλισης μέχρι 31-12-2010, έχει ανήλικο παιδί και έχει και δύο (2) χρόνια εκπαιδευτική άδεια (χρόνος που προβλέπεται από το άρθρο 40 του ν. 2084/92).

Αν υποβάλλει αίτηση αναγνώρισης του χρόνου εκπαιδευτικής άδειας μέχρι 31-12-2013, θα κριθεί με τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που απαιτούνται το 2010 (5.500 ημέρες και 55 ετών για πλήρη σύνταξη ή 50 ετών για μειωμένη) και ως εκ τούτου δεν επηρεάζεται από την αύξηση του ορίου ηλικίας, από 1-1-2011, που προβλέπεται από τις διατάξεις της παρ. 17 του άρθρου 10.

Άνδρας που έχει πραγματοποιήσει στην ασφάλιση του πρώην ΤΣΕΥΠ Αθηνών 23,6 χρόνια ασφάλισης μέχρι τέλους του 2010 και έχει υπηρετήσει στο στρατό 20 μήνες. Αν υποβάλει αίτηση αναγνώρισης των 18 μηνών της στρατιωτικής του υπηρεσίας μέχρι τέλους του 2013, θα κριθεί με τις προϋποθέσεις που απαιτούνται το 2010 (25 χρόνια και 60 ετών) και δεν επηρεάζεται από την αύξηση του ορίου ηλικίας, από 1-1-2011, που προβλέπεται από τις διατάξεις της παρ. 15 του άρθρου 10.

Βέβαια, στη συγκεκριμένη περίπτωση ο εν λόγω ασφαλισμένος δεν μπορεί να τύχει και του ευεργετήματος της καταβολής του προκύπτοντος ποσού εξαγοράς μειωμένου κατά 30%.

4. Παρακαλούμε για την ορθή εφαρμογή των σχετικών διατάξεων και την ενημέρωση των ασφαλισμένων σας. Για οποιοδήποτε ερώτημα ανακύπτει ως προς την εφαρμογή των προαναφερθεισών ρυθμίσεων, θα πρέπει να απευθύνεστε στο καθ' ύλην αρμόδιο Τμήμα της οικείας Διεύθυνσης της ΓΓΚΑ, το οποίο εποπτεύει τον κάθε ασφαλιστικό φορέα.

Τι και πώς αναγνωρίζεται από το 2011

<u>Κατηγορία</u>	<u>Χρόνος</u>	<u>Παρατηρήσεις</u>
------------------	---------------	---------------------

<u>Στρατιωτική θητεία</u>	Όλος ο χρόνος υπηρεσίας	<ul style="list-style-type: none"> • Εξαγορά • 20% επί των συντάξιμων αποδοχών • Έκπτωση 30% από 2011 έως 2015 • Έκπτωση 50% από το 2015 και μετά • Περαιτέρω έκπτωση 15% στην εφάπαξ καταβολή
-------------------------------	----------------------------	---

<u>Γονική άδεια ανατροφής</u>	Όλος ο χρόνος άδειας	<ul style="list-style-type: none"> • Εξαγορά • Το ποσοστό εισφοράς που αναλογεί σε εργοδότη και εργαζόμενο για μηνιαίες αποδοχές ίσες με το 25πλάσιο του ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη κατά την υποβολή της αίτησης
-----------------------------------	-------------------------	---

Επιδότηση ασθένειας Ως 300 ημέρες • Χωρίς εξαγορά

Τακτική Ως 300 ημέρες • Χωρίς εξαγορά

ανεργία ΟΑΕΔ

Εκπαιδευτική Ως 2 έτη • Εξαγορά
άδεια • Εισφορά εργοδότη
άνευ και εργαζομένου στον οικείο
αποδοχών φορέα κατά το χρόνο
υποβολής της αίτησης

Χρόνος Πρόγραμμα • Εξαγορά
σπουδών σπουδών σχολής • 20% του 25πλάσιου του
ημερομισθίου του ανειδίκευτου
εργάτη, όπως αυτό ισχύει κατά
την υποβολή της αίτησης
για την αναγνώριση, για τον
φορέα κύριας ασφάλισης
και ποσοστό 6% για το
επικουρικό

Διαστήματα Όλος ο χρόνος • Εξαγορά
ανεργίας • 20% του 25πλάσιου του
ημερομισθίου του ανειδίκευτου
εργάτη, όπως αυτό ισχύει κατά
την υποβολή της αίτησης
για την αναγνώριση, για τον
φορέα κύριας ασφάλισης
και ποσοστό 6% για το
επικουρικό

Χρόνος κήσης Όλος ο χρόνος • Χωρίς εξαγορά
και λοχείας

Χρόνος Όλος ο χρόνος • Εξαγορά
Απεργίας • Εισφορά εργοδότη και

εργαζομένου στον οικείο
φορέα (που ασφαλιζόταν
ο εργαζόμενος κατά την
πραγματοποίηση της απεργίας)
κατά το χρόνο υποβολής
της αίτησης

«Πλασματικός» Μέχρι 5 έτη • Χωρίς εξαγορά στα Ταμεία
χρόνος μητέρων του ιδιωτικού τομέα

Χρόνος Μέχρι 1 έτος • Εξαγορά
μαθητείας • 20% του 25πλάσιου του
(Stage) ημερομισθίου του ανειδίκευτου
εργάτη κατά την υποβολή
της αίτησης

Χρόνος έναρξης Μέχρι 1 έτος • Εξαγορά
πριν την εγγραφή • Ασφαλιστική κατηγορία
στον ΟΑΕΕ για την οποία ασφαρίζεται
κατά την υποβολή της αίτησης

Σημείωση:

- Όποιος θεμελιώνει το 2011 συνταξιοδοτικό δικαίωμα μπορεί να αναγνωρίσει 4 χρόνια, 5 χρόνια το 2012, 6 χρόνια το 2013 και 7 χρόνια από το 2014 και μετά.
- Τα 4-7 «πλασματικά» χρόνια μπορούν να αναγνωρίζουν αποκλειστικά όσοι έχουν τουλάχιστον 12 χρόνια ασφάλισης και θεμελιώνουν από το 2011 και μετά συνταξιοδοτικό δικαίωμα.

**Ολόκληρη η εγκύκλιος για την εφαρμογή
του νέου ασφαλιστικού νόμου (Λοβέρδου)**

**ΘΕΜΑ: Γνωστοποίηση δημοσίευσης του ν. 3863/2010
και παροχή οδηγιών για την εφαρμογή του**

Σας γνωρίζουμε ότι στο ΦΕΚ Α 115/15-7-2010 δημοσιεύτηκε ο ν. 3863 «Νέο Ασφαλιστικό σύστημα και συναφείς διατάξεις, ρυθμίσεις στις εργασιακές σχέσεις», στο άρθρο 10 του οποίου εισάγονται από

1.1.2011 ουσιαστικές μεταβολές στις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων του Ιδρύματος, ενώ παράλληλα λαμβάνεται μέριμνα και για την κατοχύρωση των θεμελιωμένων κατά περίπτωση συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων των ασφαλισμένων του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Για την εφαρμογή των ανωτέρω ρυθμίσεων παρέχουμε τις ακόλουθες οδηγίες:

Άρθρο 10

Παράγραφος 1:

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής τροποποιούνται οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω 35ετίας των μέχρι 31.12.92 ασφαλισμένων στη μικτή ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Οι μεταβολές που επέρχονται στις διατάξεις των δύο πρώτων εδαφίων της παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 825/1978, όπως αντικαταστάθηκαν με την παρ. 1 του άρθρου 143 του ν. 3655/2008 συνίστανται:

Α. στον ανακαθαρισμό του χρόνου ασφάλισης, ο οποίος σταδιακά, αρχής γενομένης από 1.1.2011, αναπροσαρμόζεται στα 12.000 ημερομίσθια, μέσω της προσθήκης 300 ημερών κατ' έτος.

Επισημαίνεται στο σημείο αυτό ότι από 1.1.2011 καταργείται η παρ. 2 του ίδιου άρθρου, στην οποία υπήρχαν πολλοί περιορισμοί ως προς τους χρόνους ασφάλισης που συνυπολογίζονται στην 35ετία, και πλέον θα λαμβάνονται υπόψη όλοι οι χρόνοι που αναφέρονται στην παρ. 18 του κοινοποιούμενου άρθρου, για την οποία θα σας δοθούν αναλυτικές οδηγίες με ειδική εγκύκλιο και

Β. στην σταδιακή αύξηση του 58ου έτους -που αποτελεί το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης- το οποίο, αρχής γενομένης από 1.1.2012, αυξάνεται ανά ένα έτος κάθε χρόνο, έως ότου διαμορφωθεί στο 60ό.

Ο ανακαθαρισμός του χρόνου ασφάλισης και του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης εμφανίζεται αναλυτικά κατ' έτος στον παρατιθέμενο πίνακα:

Έτος	Ημέρες ασφάλισης	Όριο ηλικίας
2010	10.500	58
2011	10.800	58
2012	11.100	59
2013	11.400	60
2014	11.700	60
2015	12.000	60

ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ:

Εφιστούμε την προσοχή σας στη ρύθμιση της παρ. 8 του κοινοποιούμενου άρθρου, σύμφωνα με την οποία ο ασφαλισμένος/η δικαιούται σύνταξη με τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας και του χρόνου ασφάλισης που ισχύουν κατά το έτος συμπλήρωσης των 10.500 Η.Ε.

Παράδειγμα: Ασφαλισμένος που το έτος 2011 έχει πραγματοποιήσει 10.500 Η.Ε. -θα πάρει σύνταξη με τις προϋποθέσεις που ισχύουν κατά το ίδιο έτος- δηλαδή θα δικαιωθεί πλήρους σύνταξης όταν συμπληρώσει το 58ο έτος της ηλικίας και 10.800 ημέρες ασφάλισης.

Θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα έχουν και οι ασφαλισμένοι που κατά το έτος 2010 συμπληρώνουν το χρόνο ασφάλισης (δηλαδή τα 10.500) με αναγνώριση χρόνων που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 10 του ν. 825/1978, εφόσον υποβάλλουν σχετικό αίτημα για αναγνώριση μέχρι 31.12.2013. Τα άτομα της κατηγορίας αυτής συνταξιοδοτούνται οποτεδήποτε στο όριο ηλικίας που ισχύει το 2010, δηλαδή στο 58ο (παρ. 18 του άρθρου 10).

Παράγραφος 2:

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής ανακαθορίζεται σταδιακά, αρχής γενομένης από 1.1.2011, το όριο ηλικίας λήψης πλήρους και μειωμένης σύνταξης 35ετίας των ασφαλισμένων που έχουν πραγματοποιήσει 7.500 ημέρες εργασίας στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα.

Συγκεκριμένα το όριο ηλικίας, που προβλέπεται από τις διατάξεις του τέταρτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 825/1978, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 143 του ν. 3655/2008, ανακαθορίζεται σταδιακά από το 55ο έτος στο 60ό, για λήψη πλήρους σύνταξης, ενώ για μειωμένη από το 53ο στο 58ο. Ο ανακαθορισμός γίνεται μέσω της προσθήκης 9 μηνών κάθε έτος, αρχής γενομένης από 1.1.2011.

Η εξέλιξη του ορίου ηλικίας πλήρους και μειωμένης σύνταξης εμφανίζεται στον πίνακα που παρατίθεται:

Έτος	Ημέρες ασφάλισης	Όριο ηλικίας	
		Πλήρης	Μειωμένη
2010	10.500*	55	53
2011	10.500	55 & 9 μήνες	53 & 9 μήνες
2012	10.500	56+ 6 μήνες	54 & 6 μήνες
2013	10.500	57 & 3 μήνες	55 & 3 μήνες
2014	10.500	58	56
2015	10.500	58 & 9 μήνες	56 & 9 μήνες
2016	10.500	59 & 6 μήνες	57 & 6 μήνες
2017	10.500	60	58

* Από τις 10.500 Η.Ε. οι 7.500 (κατ' ελάχιστον) πρέπει να έχουν πραγματοποιηθεί στα ΒΑΕ.

Επισημαίνεται και στο σημείο αυτό ότι από 1.1.2011 καταργείται η παρ. 2 του ίδιου άρθρου, στην οποία υπήρχαν πολλοί περιορισμοί ως προς τους χρόνους ασφάλισης που συνυπολογίζονται στην 35ετία, και πλέον καθίσταται πολύ πιο εφικτή η συμπλήρωση των 3.000 ημερομισθίων (όσων δηλαδή υπολείπονται από τα 7.500 στον ΚΒΑΕ έως τα 10.500), εφόσον θα λαμβάνονται υπόψη όλοι οι χρόνοι που αναφέρονται στην παρ. 18 του κοινοποιούμενου άρθρου, για την οποία θα σας δοθούν με ειδική εγκύκλιο αναλυτικές οδηγίες.

ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ:

Στην ίδια την κοινοποιούμενη διάταξη ορίζεται ότι ο ασφαλισμένος/η δικαιούται σύνταξη στο όριο ηλικίας, όπως αυτό διαμορφώνεται κατά το έτος συμπλήρωσης των 10.500 Η.Ε. εκ των οποίων

7.500 στον ΚΒΑΕ.

Παράδειγμα: Ασφαλισμένος που το έτος 2012 συμπληρώνει τις 10.500 ημέρες εργασίας εκ των οποίων 7.500 ημέρες στον ΚΒΑΕ, συνταξιοδοτείται με πλήρη σύνταξη όταν γίνει 56 ετών και 6 μηνών (όριο ηλικίας που ισχύει για το έτος 2012).

Θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα έχουν και οι ασφαλισμένοι που κατά το έτος 2010 συμπληρώνουν το χρόνο ασφάλισης (δηλαδή τα 10.500 εκ των οποίων 7.500 στον ΚΒΑΕ) με αναγνώριση χρόνων που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 10 του ν. 825/1978, εφόσον υποβάλλουν σχετικό αίτημα για αναγνώριση μέχρι 31.12.2013. Τα άτομα της κατηγορίας αυτής συνταξιοδοτούνται οποτεδήποτε με τα όρια ηλικίας που ισχύουν κατά το 2010. (παρ. 18 του άρθρου 10).

Παράγραφος 10:

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής ανακαθορίζεται για τους μετά την 1.1.1993 ασφαλισμένους στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ο προβλεπόμενος από τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 3029/2002 χρόνος ασφάλισης για λήψη σύνταξης 37ετίας, ενώ ταυτόχρονα τίθεται και όριο ηλικίας.

Συγκεκριμένα, οι ασφαλισμένοι της κατηγορίας αυτής από 1.1.2011 συνταξιοδοτούνται με 40 έτη ασφάλισης (αντί των 37) στο 60ό έτος της ηλικίας τους.

οι μέχρι 31.12.1992 ασφαλισμένοι στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, σύμφωνα με τη ρητή διατύπωση της διάταξης, μπορούν να συνταξιοδοτηθούν χωρίς όριο ηλικίας με 11.100 ημέρες υποχρεωτικής ασφάλισης, εφόσον τις συμπληρώνουν μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους.

ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ:

Πλήρη σύνταξη, χωρίς όριο ηλικίας, λαμβάνουν μόνο όσοι ασφαλισμένοι συμπληρώνουν τις 11.100 ημέρες υποχρεωτικής ασφάλισης μέχρι 31.12.2010.

Παράγραφος 11:

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής εξομοιώνεται σταδιακά το όριο ηλικίας λήψης πλήρους σύνταξης με 4.500 ημέρες ασφάλισης των γυναικών ασφαλισμένων του Ιδρύματος με το ισχύον για τους άνδρες.

Συγκεκριμένα τροποποιούνται οι διατάξεις της παρ. 1α του άρθρου 28 του α.ν. 1846/51 και ορίζεται ότι το 60ό έτος της ηλικίας, που αποτελεί σήμερα το όριο ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης των μέχρι 31.12.92 ασφαλισμένων γυναικών, αυξάνεται σταδιακά, αρχής γενομένης από 1.1.2011 κατά 1 έτος κάθε χρόνο και μέχρι το 65ο.

Η εξέλιξη του ορίου ηλικίας πλήρους σύνταξης εμφανίζεται στον πίνακα που παρατίθεται:

Έτος	Ημέρες ασφάλισης	Όριο ηλικίας
2010	4.500	60
2011	4.500	61
2012	4.500	62

2013	4.500	63
2014	4.500	64
2015	4.500	65

ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ:

Οι ασφαλισμένες συνταξιοδοτούνται με πλήρη σύνταξη στο όριο ηλικίας, όπως αυτό διαμορφώνεται κατά το έτος, εντός του οποίου συμπληρώνουν το 60ό έτος της ηλικίας τους.

Παράδειγμα: Ασφαλισμένη που συμπληρώνει το 60ό έτος της ηλικίας της και 4.500 ημέρες ασφάλισης το 2012, θα δικαιωθεί πλήρους σύνταξης γήρατος στο 62ο έτος της ηλικίας, δηλαδή ακολουθεί το όριο ηλικίας που ισχύει το έτος 2012.

Εφιστούμε την προσοχή σας στο σημείο αυτό ότι θεμελιωμένο δικαίωμα για λήψη σύνταξης με 4.500 ημέρες ασφάλισης στο 60ό έτος της ηλικίας (δηλαδή με το ισχύον κατά το έτος 2010, έχουν και οι ασφαλισμένες που συμπληρώνουν τον ανωτέρω χρόνο ασφάλισης εντός του τρέχοντος έτους, με αναγνώριση χρόνου που προβλέπεται στο άρθρο 40 του ν. 2084/1992.

Σύμφωνα με τη ρητή πρόβλεψη του τελευταίου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 40 του ν. 2084/1992 που αντικαθίσταται με την παρ. 18 του κοινοποιούμενου άρθρου, τίθεται προθεσμία μέχρι 31.12.2013 για την υποβολή εκ μέρους της ασφαλισμένης σχετικής αίτησης για αναγνώριση.

Παράγραφος 12:

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής τροποποιούνται από 1.1.2011 οι διατάξεις της παρ. 1β του άρθρου 28 του α.ν. 1846/1951 που αναφέρονται στη συνταξιοδότηση των μέχρι 31.12.92 ασφαλισμένων του Ιδρύματος που πραγματοποιούν 10.000 ημέρες ασφάλισης.

Με τις κοινοποιούμενες διατάξεις:

- α. Ανακαθορίζονται σταδιακά για τις γυναίκες ασφαλισμένες του Ιδρύματος τόσο το όριο ηλικίας όσο και ο συντάξιμος χρόνος που απαιτείται για τη λήψη πλήρους και μειωμένης σύνταξης και
- β. ανακαθορίζεται το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης των ανδρών ασφαλισμένων.

A. Γυναίκες ασφαλισμένες:

Οι 10.000 ημέρες ασφάλισης που απαιτούνται μέχρι 31.12.2010 αυξάνονται από 1.1.2011 κατά 400 ημέρες κατ' έτος και μέχρι τη συμπλήρωση 12.000 ημερών ασφάλισης.

Το 57ο έτος (όριο ηλικίας λήψης πλήρους σύνταξης μέχρι 31.12.2010) αυξάνεται για το έτος 2011 στο 58ο έτος, ενώ από το 2012 και για κάθε επόμενο έτος αναπροσαρμόζεται κατά έξι μήνες κατ' έτος, μέχρι τη συμπλήρωση του 60ού έτους της ηλικίας τους.

Το μέχρι την 31.12.2010 όριο ηλικίας των 55 ετών που απαιτείται για λήψη μειωμένης σύνταξης καθορίζεται το 2011 στο 56ο έτος, ενώ από 1.1.2012 αυξάνεται κατά έξι μήνες κατ' έτος και μέχρι τη συμπλήρωση του 60ού. Όπως προκύπτει με σαφήνεια από τη γραμματική διατύπωση της κοινοποιούμενης διάταξης, το δικαίωμα λήψης μειωμένης σύνταξης χωρεί μόνο κατά τη μεταβατική περίοδο της αύξησης των ορίων ηλικίας.

Η εξέλιξη του ορίου ηλικίας πλήρους και μειωμένης συνταξιοδότησης καθώς και του απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης των γυναικών αποτυπώνονται στον παρατιθέμενο πίνακα:

Έτος	Ημέρες ασφάλισης	Όριο ηλικίας για σύνταξη	
		Πλήρης	Μειωμένη
2010	10.000	57	55
2011	10.400	58	56
2012	10.800	58,5	56,5
2013	11.200	59	57
2014	11.800	59,5	57,5
2015	12.000	60	58

Για τη λήψη μειωμένης σύνταξης απαιτείται, όπως άλλωστε προκύπτει σαφώς από τη γραμματική διατύπωση της παραγράφου 13 του ίδιου άρθρου, από το συνολικό κατά περίπτωση απαιτούμενο αριθμό ημερών ασφάλισης να έχουν πραγματοποιηθεί 100 ημέρες κατ' έτος την αμέσως προηγούμενη του έτους υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης 5ετία...

B. Άνδρες ασφαλισμένοι

Το 62ο έτος της ηλικίας που αποτελεί το όριο ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης με 10.000 ημέρες μέχρι 31.12.2010 ανακαθορίζεται το 2011 στο 63ο έτος και για κάθε επόμενο έτος αυξάνεται κατά έξι μήνες μέχρι τη συμπλήρωση του 65ου έτους.

Η εξέλιξη του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης πλήρους συνταξιοδότησης εμφανίζεται στον παρακάτω πίνακα:

Έτος συμπλήρωσης	Ημέρες ασφάλισης	Όριο ηλικίας
2010	10.000	62
2011	10.000	63
2012	10.000	63,5
2013	10.000	64
2014	10.000	64,5
2015	10.000	65

ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ:

Ο ασφαλισμένος/η δικαιούται σύνταξη στο όριο ηλικίας και με το χρόνο ασφάλισης, όπως έχουν διαμορφωθεί κατά το έτος που συμπληρώνει τις 10.000 ημέρες ασφάλισης.

Παράδειγμα: Ασφαλισμένη που συμπληρώνει τις 10.000 ημέρες ασφάλισης το έτος 2012 θα

συνταξιοδοτηθεί με πλήρες ποσό σύνταξης, όταν συμπληρώσει 10.800 ημέρες ασφάλισης και το 58,5 έτος της ηλικίας της (ακολουθεί δηλαδή το όριο ηλικίας και το χρόνο ασφάλισης όπως έχουν διαμορφωθεί κατά το έτος 2012).

Εφιστούμε την προσοχή σας στο σημείο αυτό, ότι θεμελιωμένα δικαιώματα με τον χρόνο ασφάλισης και το αντίστοιχο όριο ηλικίας που ισχύει κατά το έτος 2010 θεωρούνται ότι έχουν και οι ασφαλισμένοι/ες που συμπληρώνουν τις 10.000 ημέρες ασφάλισης εντός του τρέχοντος έτους, με αναγνώριση χρόνου που προβλέπεται στο άρθρο 40 του ν. 2084/1992.

Σύμφωνα με τη ρητή πρόβλεψη του τελευταίου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 40 του ν. 2084/1992 που αντικαθίσταται με την παρ. 18 του κοινοποιούμενου άρθρου, τίθεται προθεσμία μέχρι 31.12.2013 για την υποβολή εκ μέρους του ασφαλισμένου/ης σχετικής αίτησης για αναγνώριση.

Παράγραφος 13:

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής ανακαθορίζονται από 1.1.2011 τα όρια ηλικίας λήψης μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος για τις γυναίκες ασφαλισμένες του Ιδρύματος.

Συγκεκριμένα, τροποποιούνται οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 28 του α.ν. 1846/1951, ούτως ώστε να επιτευχθεί εναρμόνιση με τα όρια ηλικίας λήψης μειωμένης σύνταξης των ανδρών ασφαλισμένων του Ιδρύματος.

Συγκεκριμένα:

Α. Για τις γυναίκες που πραγματοποιούν 4.500 ημέρες ασφάλισης (εκ των οποίων 100 κατ' έτος την προηγούμενη της υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης 5ετία) το όριο ηλικίας των 55 ετών που ισχύει μέχρι 31.12.2010 αυξάνεται από 1.1.2011 κατά ένα έτος κάθε χρόνο και μέχρι τη συμπλήρωση του 60ού έτους.

Έτος	Ημέρες ασφάλισης	Όριο ηλικίας
2010	4.500	55
2011	4.500	56
2012	4.500	57
2013	4.500	58
2014	4.500	59
2015	4.500	60

ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ:

Οι ασφαλισμένες με τον ανωτέρω χρόνο ασφάλισης δικαιούνται μειωμένη σύνταξη στο όριο ηλικίας, όπως αυτό διαμορφώνεται κατά το έτος που συμπληρώνουν το 55ο έτος της ηλικίας τους.

Παράδειγμα: Ασφαλισμένη που συμπληρώνει το 55ο έτος της ηλικίας της το έτος 2012 θα συνταξιοδοτηθεί με μειωμένη σύνταξη στο 57ο έτος της ηλικίας (ακολουθεί το όριο ηλικίας που ισχύει το έτος 2012), εφόσον βέβαια έχει πραγματοποιήσει 4.500 ημέρες ασφάλισης εκ των οποίων 100 κατ' έτος την αμέσως προηγούμενη του έτους υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης 5ετία.

Εφιστούμε την προσοχή σας στις περιπτώσεις ασφαλισμένων γυναικών που συμπληρώνουν εντός του 2010 τις ανωτέρω χρονικές προϋποθέσεις με αναγνώριση χρόνων που προβλέπονται στο άρθρο

40 του ν. 2084/92. Οι ασφαλισμένες αυτές συνταξιοδοτούνται με μειωμένη σύνταξη στο όριο ηλικίας των 55 ετών, υπό την προϋπόθεση ότι υποβάλλεται σχετική αίτηση αναγνώρισης μέχρι 31.12.2013.

Β. Καθορίζεται ο υπολογισμός του ποσοστού μείωσης της σύνταξης για τις ασφαλισμένες με 10.000 ημέρες ασφάλισης (εκ των οποίων 100 κατ' έτος κατά τα 5 έτη που προηγούνται εκείνου εντός του οποίου υποβάλλεται η αίτηση συνταξιοδότησης) που λαμβάνουν μειωμένη σύνταξη κατά τη μεταβατική περίοδο που αναφέρεται στην παρ. 12 και εμφανίζεται στον σχετικό πίνακα.

ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ:

Η ασφαλισμένη δικαιούται μειωμένη σύνταξη στο όριο ηλικίας και με το χρόνο ασφάλισης, όπως έχουν διαμορφωθεί κατά το έτος που συμπληρώνει τις 10.000 ημέρες ασφάλισης.

Παράδειγμα: Ασφαλισμένη που συμπληρώνει τις 10.000 ημέρες ασφάλισης το έτος 2012 θα συνταξιοδοτηθεί με μειωμένη σύνταξη, όταν συμπληρώσει 10.800 ημέρες ασφάλισης και το 56,5 έτος της ηλικίας της (ακολουθεί δηλαδή το όριο ηλικίας και το χρόνο ασφάλισης όπως έχουν διαμορφωθεί κατά το έτος 2012).

Εφιστούμε την προσοχή σας στο σημείο αυτό, ότι θεμελιωμένο δικαίωμα με τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης και το αντίστοιχο όριο ηλικίας που ισχύουν κατά το έτος 2010 θεωρούνται ότι έχουν και οι ασφαλισμένες που συμπληρώνουν τις 10.000 ημέρες ασφάλισης, με αναγνώριση χρόνου που προβλέπεται στο άρθρο 40 του ν. 2084/1992.

Σύμφωνα με τη ρητή πρόβλεψη του τελευταίου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 40 του ν. 2084/1992 που αντικαθίσταται με την παρ. 18 του κοινοποιούμενου άρθρου, τίθεται προθεσμία μέχρι 31.12.2013 για την υποβολή εκ μέρους του ασφαλισμένης σχετικής αίτησης για αναγνώριση.

Γ. Καθορίζεται ο υπολογισμός του ποσοστού της μείωσης της σύνταξης για τους άνδρες με 10.000 ημέρες ασφάλισης (εκ των οποίων 100 κατ' έτος κατά τα 5 έτη που προηγούνται εκείνου εντός του οποίου υποβάλλεται η αίτηση συνταξιοδότησης) οι οποίοι συνταξιοδοτούνται σε μικρότερο όριο ηλικίας από το διαμορφούμενο -όπως αναλυτικά αναφέρθηκε στην παρ. 12- όριο ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης.

Το ποσοστό μείωσης της σύνταξης για όλες τις κατηγορίες των ασφαλισμένων δεν διαφοροποιείται και εξακολουθεί να ανέρχεται σε 1/200 για κάθε μήνα που υπολείπεται από τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης.

Παράγραφος 14:

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής τροποποιούνται οι διατάξεις που προβλέπουν τη χορήγηση δεύτερης σύνταξης λόγω γήρατος ή αναπηρίας από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, καθώς ήταν επιβεβλημένη η εναρμόνισή τους στα νέα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης.

Έτσι δεύτερη πλήρη σύνταξη από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ χορηγείται με την πραγματοποίηση 6.000 ημερών ασφάλισης και τη συμπλήρωση του κατά περίπτωση διαμορφούμενου ορίου ηλικίας πλήρους

συνταξιοδότησης.

Περαιτέρω αυξάνεται σταδιακά, αρχής γενομένης από 1.1.2011, το όριο ηλικίας λήψης μειωμένης κατά 50% σύνταξης με την πραγματοποίηση 4.800 ημερών ασφάλισης των γυναικών ασφαλισμένων. Συγκεκριμένα το 60ό έτος που απαιτείται μέχρι 31.12.2010 αυξάνεται κατά ένα έτος από 1.1.2011 και για κάθε επόμενο έτος και μέχρι τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας.

Η εξέλιξη του ορίου αυτού εμφανίζεται στον παρακάτω πίνακα:

B. ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Έτος	Ημέρες ασφάλισης	Όριο ηλικίας
2010	4.800	60
2011	4.800	61
2012	4.800	62
2013	4.800	63
2014	4.800	64
2015	4.800	65

ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ:

Ο ασφαλισμένος/η δικαιούται σύνταξη στο όριο ηλικίας που ισχύει κατά το έτος συμπλήρωσης του 60ού έτους της ηλικίας τους.

Παράδειγμα: Ασφαλισμένη που συμπληρώνει το 60ό έτος της ηλικίας της το έτος 2012 μπορεί να πάρει δεύτερη μειωμένη κατά 50% σύνταξη από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, όταν συμπληρώσει το 62ο έτος της ηλικίας της (ακολουθεί δηλαδή το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης που ισχύει το έτος 2012), εφόσον βέβαια έχει και τις 4.800 ημέρες ασφάλισης.

Παράγραφος 15

Περ. Β):

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής ανακαθορίζεται σταδιακά, αρχής γενομένης από 1.1.2011, το προβλεπόμενο από τις διατάξεις των β.δ. 7/65, β.δ. 649/68 και του άρθρου 19 του ν. 2703/99 όριο ηλικίας για λήψη πλήρους και μειωμένης σύνταξης του ιπτάμενου προσωπικού, του προσωπικού εδάφους των αεροπορικών επιχειρήσεων, καθώς και του προσωπικού της Olympic Catering.

Συγκεκριμένα, από 1.1.2011 για το ως άνω προσωπικό ορίζεται το 55ο έτος της ηλικίας για χορήγηση πλήρους σύνταξης και το 50ό για μειωμένη, αυξάνεται δε για κάθε επόμενο έτος κατά ένα χρόνο μέχρι τη συμπλήρωση του 60ού και του 55ου έτους αντίστοιχα.

Η εξέλιξη του ορίου ηλικίας πλήρους και μειωμένης σύνταξης εμφανίζεται στον πίνακα που παρατίθεται:

Όριο ηλικίας	Όριο ηλικίας
Έτος πλήρους σύνταξης	μειωμένης σύνταξης

2010	55	50
2011	56	51
2012	57	52
2013	58	53
2014	59	54
2015	60	55

Σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 15 του ίδιου άρθρου, κατά το μεταβατικό διάστημα σταδιακής αύξησης του ορίου ηλικίας της παραγράφου αυτής, ο ασφαλισμένος/η δικαιούνται σύνταξης στο όριο ηλικίας, όπως διαμορφώνεται κατά το έτος συμπλήρωσης του προβλεπόμενου κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, ορίου ηλικίας για πλήρη ή μειωμένη σύνταξη.

Παράδειγμα: Ασφαλισμένος ιπτάμενος σε επιχειρήσεις εναερίων συγκοινωνιών που το έτος 2010 συμπληρώνει το 53ο έτος της ηλικίας του, συνταξιοδοτείται με τις διατάξεις του β.δ. 7/65 με πλήρη σύνταξη, εφόσον συμπληρώνει και τις λοιπές προϋποθέσεις του νόμου αυτού, ενώ ασφαλισμένος ιπτάμενος που το έτος 2013 συμπληρώνει το 53ο έτος της ηλικίας του, κατοχυρώνει ως όριο ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης, το όριο ηλικίας που απαιτείται το 2013 για πλήρη συνταξιοδότηση, ήτοι το 57ο έτος.

Εφιστούμε την προσοχή σας ότι, όπου από τις διατάξεις των β.δ. 7/65 και 649/68 και του άρθρου 19 του ν. 2703/99 προβλέπεται συνταξιοδότηση χωρίς όριο ηλικίας, από 1.1.2011 καθορίζεται το 55ο έτος της ηλικίας, το οποίο αυξάνεται για κάθε επόμενο έτος κατά ένα χρόνο μέχρι τη συμπλήρωση του 60ού έτους.

Η ως άνω εξέλιξη του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης εμφανίζεται στον πίνακα που παρατίθεται:

Έτος	Όριο ηλικίας
2010	Ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας
2011	55
2012	56
2013	57
2014	58
2015	59
2016	60

Εξυπακούεται, ότι ο ασφαλισμένος δικαιούται σύνταξης με το όριο ηλικίας που ισχύει κατά τη συμπλήρωση του οριζόμενου από τις οικείες διατάξεις χρόνου ασφάλισης.

Παράγραφος 16:

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής εναρμονίζεται σταδιακά, αρχής γενομένης από 1.1.2011, το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης των γυναικών που απασχολούνται σε βαριές και ανθυγιεινές εργασίες με το ισχύον για τους άνδρες ασφαλισμένους στον ΚΒΑΕ.

Συγκεκριμένα το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης διαμορφώνεται ως εξής:

Έτος	Ημέρες ασφάλισης	Όριο ηλικίας
2010	4.500*	55
2011	4.500	56
2012	4.500	57
2013	4.500	58
2014	4.500	59
2015	4.500	60

* Εξυπακούεται ότι δεν μεταβάλλονται οι χρονικές προϋποθέσεις, οι οποίες εξακολουθούν να είναι 4.500 Η.Ε. συνολικά ημέρες ασφάλισης εκ των οποίων οι 3.600 (κατ' ελάχιστον) στα ΒΑΕ και εξ αυτών 1.000 να έχουν πραγματοποιηθεί τα τελευταία 13 χρόνια.

ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ:

Οι ασφαλισμένες δικαιούνται σύνταξη με το όριο ηλικίας που ισχύει κατά το έτος συμπλήρωσης τουλάχιστον 4.500 ημερών ασφάλισης εκ των οποίων 3.600 στον ΚΒΑΕ.

Παράδειγμα: Ασφαλισμένη που συμπληρώνει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης το 2012 συνταξιοδοτείται, όταν συμπληρώσει το 57ο έτος της ηλικίας της (ακολουθεί δηλαδή το όριο ηλικίας που ισχύει το 2012).

Στο σημείο αυτό επισημαίνουμε ότι τα μικρότερα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης που ισχύουν για τους απασχολούμενους/ες σε οικοδομικές εργασίες κ.λπ. δεν θίγονται και εξακολουθούν να ισχύουν.

Παράγραφος 17

Περ. Β:

Με τις διατάξεις της περίπτωσης β της παραγράφου αυτής ανακαθορίζονται από 1.1.2011 τα όρια ηλικίας λήψης πλήρους και μειωμένης σύνταξης των μητέρων ανηλίκων παιδιών που ασφαλίστηκαν στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ μέχρι 31.12.92, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα.

Έτος	Ημέρες ασφάλισης	Όριο ηλικίας πλήρους σύνταξης	Όριο ηλικίας μειωμένης σύνταξης
2010	5.500	55	50
2011	5.500	57	52
2012	5.500	60	55
2013	5.500	65	60

ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ:

Οι μητέρες ακολουθούν το όριο ηλικίας, όπως διαμορφώνεται σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα και ισχύει κατά τη συμπλήρωση του απαιτούμενου συντάξιμου χρόνου, εφόσον συντρέχει και η ανηλικότητα του παιδιού.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Ασφαλισμένη μητέρα που κατά το έτος 2010 συμπληρώνει τις 5.500 ημέρες ασφάλισης και έχει ανήλικο παιδί, συνταξιοδοτείται οποτεδήποτε με πλήρη σύνταξη στο 55ο έτος ή στο 50ό, με μειωμένη.

Ασφαλισμένη μητέρα που συμπληρώνει τις 5.500 ημέρες ασφάλισης και έχει ανήλικο παιδί το 2012, συνταξιοδοτείται με πλήρη σύνταξη στο 60ό έτος και με μειωμένη στο 55ο έτος.

Περ. ε

Με τις διατάξεις της περίπτωσης αυτής ανακαθορίζονται από 1.1.2013 τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης των υπαχθέντων στην ασφάλιση από 1.1.93 και εφεξής μητέρων ανηλικών παιδιών. Ο ανακαθορισμός των ορίων ηλικίας λήψης πλήρους και μειωμένης σύνταξης εμφανίζεται στον παρακάτω πίνακα:

Έτος	Ημέρες	Όριο ηλικίας	Όριο ηλικίας
συμπλήρωσης ασφάλισης	πλήρους	σύνταξης	μειωμένης σύνταξης
2010	6.000	55	50
2011	6.000	55	50
2012	6.000	55	50
2013	6.000	65	60

Παρακαλούμε για την άμεση γνωστοποίηση των κοινοποιούμενων διατάξεων στα υποκαταστήματα του Ιδρύματος, ούτως ώστε να είναι εφικτή εκ μέρους των Υπηρεσιών σας η πλήρης ενημέρωση των ασφαλισμένων, αναφορικά με τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησής τους και την κατοχύρωση των συνταξιοδοτικών τους δικαιωμάτων.

Οι αλλαγές

στη διαδοχική ασφάλιση

και στις συντάξεις χηρείας

1. ΟΙ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗ ΔΙΑΔΟΧΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ:

Μεσοσταθμική αύξηση 9% -όχι όμως για όλες τις κατηγορίες ασφαλισμένων- αλλά και γρηγορότερη έκδοση συντάξεων, θα κερδίσουν όσοι εργαζόμενοι συνταξιοδοτηθούν από την 1.1.2011 και έχουν διαδοχική ασφάλιση, δηλαδή είναι ασφαλισμένοι σε δύο και άνω ταμεία. Σήμερα ένας συνταξιούχος με καθεστώς διαδοχικής ασφάλισης λαμβάνει κατά 30% μικρότερη σύνταξη από αυτήν ενός

συνταξιούχου που ασφαλίστηκε τα ίδια χρόνια σε ένα μόνο ασφαλιστικό ταμείο. Πάντως οι αλλαγές που επέρχονται (σ.σ.: προσοχή αφορά όσους υποβάλλουν αίτηση συνταξιοδότησης από την 1.1.2011) δεν αποκαθιστούν πλήρως την αδικία την οποία θα εξακολουθήσουν να υφίστανται οι διαδοχικά ασφαλισμένοι εισπράττοντας χαμηλότερες συντάξεις σε σύγκριση με έναν ασφαλισμένο, ο οποίος έχει διανύσει ολόκληρο τον εργασιακό του βίο σε ένα Ταμείο. Όσον αφορά το χρόνο έκδοσης των συνταξιοδοτήσεων με διαδοχική ασφάλιση (το υπουργείο Εργασίας έδωσε παραδείγματα αύξησης της σύνταξης με διαδοχική μέχρι 24,9%) υπόσχεται ταχύτερη έκδοση από το 2011 με την καθιέρωση της προσυνταξιοδοτικής βεβαίωσης. Σήμερα ο χρόνος που απαιτείται για να εκδοθεί μια συνταξιοδοτική απόφαση, όταν υπάρχει διαδοχική ασφάλιση, εξακολουθεί να είναι αρκετά μακρύς. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι όταν απονέμων φορέας είναι το ΙΚΑ ή ο ΟΑΕΕ ο χρόνος αυτός προσεγγίζει κατά μέσο όρο το ένα έτος, όταν ο αντίστοιχος μέσος χρόνος έκδοσης απόφασης χωρίς διαδοχική ασφάλιση είναι 3 έως 4 μήνες για το ΙΚΑ και 6,5 μήνες για τον ΟΑΕΕ. Η σχετική εγκύκλιος μαζί με ερωτήσεις-απαντήσεις εκδόθηκε από το υπ. Εργασίας.

Με το νέο σύστημα το κλειδί για τη βελτίωση του ύψους των νέων συντάξεων (όπως προβλέπεται από το νόμο Λοβέρδου-ν. 3863/2010), είναι οι συντελεστές «ωρίμασης» των συντάξιμων αποδοχών (θα πολλαπλασιάζονται με τις αποδοχές των παρελθόντων ετών). Με το νέο τρόπο κερδισμένοι θα είναι κυρίως οι παλιοί ασφαλισμένοι που για πρώτη φορά ασφαλίστηκαν σε ταμεία μισθωτών (δεν κερδίζουν τίποτα όσοι είχαν πρωτοασφαλιστεί σε ταμεία αυτοαπασχολούμενων). Επίσης κερδίζουν όσοι δεν συνταξιοδοτούνται πρόωρα, αφού η ποινή της περικοπής της σύνταξης του συμμετέχοντα φορέα - και στην περίπτωση της διαδοχικής - θα είναι 6% από 1/1/2001, από 3% φέτος.

Με το νέο σύστημα οι εργαζόμενοι, οι οποίοι ασφαλίστηκαν διαδοχικά σε περισσότερους από έναν ασφαλιστικούς οργανισμούς δικαιούνται σύνταξη από τον τελευταίο οργανισμό στον οποίο ήταν ασφαλισμένοι κατά την τελευταία χρονική περίοδο της απασχόλησής τους, εφόσον πραγματοποίησαν στην ασφάλισή του:

-Πέντε ολόκληρα έτη ή 1.500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων όμως 20 μήνες ή 500 ημέρες την τελευταία πενταετία πριν από τη διακοπή της απασχόλησης ή την υποβολή αίτησης για την κρίση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος σύνταξης λόγω γήρατος.

-Σαράντα μήνες ή 1.000 ημέρες, εκ των οποίων όμως 12 μήνες ή 300 ημέρες αντίστοιχα κατά την τελευταία πενταετία πριν από τη διακοπή της απασχόλησης ή την υποβολή της αίτησης για την κρίση του δικαιώματος σύνταξης λόγω αναπηρίας ή θανάτου.

-Ως νομοθεσία του οργανισμού για την εφαρμογή της ρύθμισης νοούνται οι διατάξεις που ορίζουν τον απαιτούμενο για τη συνταξιοδότηση χρόνο, την ηλικία, την αναπηρία και τον θάνατο. -Αν ο ασφαλισμένος πραγματοποίησε στην ασφάλιση του τελευταίου οργανισμού τον αριθμό ημερών εργασίας ή των ετών ασφάλισης που ορίζονται από τη ρύθμιση, αλλά στην περίπτωση αυτή δεν έχει πραγματοποιήσει τον απαιτούμενο από τη νομοθεσία του τελευταίου οργανισμού χρόνο ασφάλισης για τη συνταξιοδότησή του λόγω γήρατος ή αναπηρίας ή των μελών της οικογένειάς του λόγω θανάτου ή δεν πραγματοποίησε στην ασφάλιση του τελευταίου οργανισμού τον αριθμό ημερών εργασίας ή ετών ασφάλισης που ορίζονται από τις διατάξεις της προηγούμενης διάταξης, δικαιούνται σύνταξη αυτός ή τα μέλη της οικογένειάς του από τον οργανισμό στην ασφάλιση του οποίου πραγματοποίησε τις περισσότερες ημέρες εργασίας ή έτη ασφάλισης.

-Αν ο ασφαλισμένος δεν συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που προβλέπει η νομοθεσία του οργανισμού στην ασφάλιση του οποίου πραγματοποίησε τις περισσότερες ημέρες

εργασίας ή έτη ασφάλισης, τότε το δικαίωμα του ασφαλισμένου κρίνεται από τους άλλους οργανισμούς στους οποίους ασφαλίστηκε κατά φθίνουσα σειρά αριθμού ημερών εργασίας, εκτός από τον τελευταίο.

-Ολόκληρος ο χρόνος της διαδοχικής ασφάλισης υπολογίζεται από τον αρμόδιο για την απονομή της σύνταξης οργανισμό, ως χρόνος που διανύθηκε στην ασφάλισή του τόσο για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος όσο και για τον καθορισμό της σύνταξης, και δεν είναι δυνατή η προσμέτρηση μόνο μέρους του χρόνου που διανύθηκε στην ασφάλιση του κάθε οργανισμού.

Για να γίνει κατανοητή η αλλαγή που επέρχεται από την 1.1.2011 στο καθεστώς της διαδοχικής ασφάλισης το υπουργείο Εργασίας παραθέτει τον παρακάτω μίνι οδηγό:

Ερώτηση: Ποιους αφορούν οι νέες ρυθμίσεις για τη διαδοχική ασφάλιση;

Απάντηση: Οι νέες ρυθμίσεις εφαρμόζονται σε όσους υποβάλλουν αίτηση συνταξιοδότησης από 1/1/2011 και μετά, και εφόσον φυσικά έχουν ασφαλισθεί διαδοχικά σε δύο ή περισσότερα Ταμεία.

Ερώτηση: Ποιες είναι οι αλλαγές που επέρχονται σε σχέση με το φορέα που απονέμει τη σύνταξη;

Απάντηση: Καμία αλλαγή δεν υπάρχει για τις περιπτώσεις σύνταξης γήρατος. Προβλέπονται όμως ευνοϊκότερες προϋποθέσεις για τις συντάξεις αναπηρίας και συντάξεις λόγω θανάτου. Για να απονεμηθεί σύνταξη από τον τελευταίο φορέα αρκούν 1.000 ημέρες ασφάλισης από τις οποίες 300 την τελευταία πενταετία (από 1.500 και 500 αντίστοιχα που απαιτούντο με το σημερινό καθεστώς στην πρώτη εξέταση του αιτήματος). Ειδικά όμως για τις συντάξεις λόγω αναπηρίας ή θανάτου και εφόσον έχει απορριφθεί το αίτημα από όλους τους φορείς, ο τελευταίος φορέας απονέμει σύνταξη εφόσον πληρούνται βέβαια οι γενικές και ειδικές προϋποθέσεις, αλλά αρκούν 300 ημέρες ασφάλισης στον φορέα αυτό.

Ερώτηση: Τι αλλάζει στον τρόπο υπολογισμού των συντάξεων με διαδοχική ασφάλιση και ποιοι ωφελούνται;

Απάντηση: Στην πραγματικότητα πρόκειται για θεραπεία μίας αδικίας πολλών ετών. Οι χαμένοι των μέχρι τώρα διατάξεων της διαδοχικής ασφάλισης ήταν κυρίως όσοι ασφαλίστηκαν σε Ταμεία μισθωτών αρχικά, ΙΚΑ ΝΑΤ κ.λπ.) και συνέχισαν την ασφάλισή τους σε Ταμεία ελευθέρων επαγγελματιών, το Δημόσιο ή ειδικά Ταμεία. Με τις ρυθμίσεις που ισχύουν μέχρι 31/12/2010, οι αποδοχές των εργαζομένων επικαιροποιούνται μόνο με τις μεταβολές του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή. Με το νέο νόμο οι αποδοχές επικαιροποιούνται και με το συντελεστή ωρίμανσης που φθάνει μέχρι και υπερδιπλασιασμό των συντάξιμων αποδοχών. Επομένως, οι ασφαλισμένοι που θα έχουν βελτίωση στο ποσό της σύνταξής τους είναι κυρίως όσοι έχουν την παραπάνω πορεία, δηλαδή ξεκίνησαν την ασφάλιση τους σε Ταμεία μισθωτών και συνταξιοδοτούνται από τον ΟΑΕΕ, το Δημόσιο, πρώην Ταμεία ΔΕΚΟ και Τραπεζών που είναι ενταγμένα στο ΙΚΑ, ΕΤΑΑ και ΕΤΑΠ-ΜΜΕ. Εάν έχει προηγηθεί ασφάλιση σε Ταμείο αυτοαπασχολούμενων και στη συνέχεια σε Ταμείο μισθωτών δεν προκύπτει διαφορά.

Ερώτηση: Τι προβλέπεται στις περιπτώσεις που υπάρχει διαφορετικό όριο ηλικίας συνταξιοδότησης στα ταμεία στα οποία έχει ασφαλισθεί ο εργαζόμενος;

Απάντηση: Όταν ο εργαζόμενος έχει ασφαλισθεί σε ταμεία για τα οποία το όριο ηλικίας είναι διαφορετικό και έχει συμπληρώσει τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης με διαδοχική ασφάλιση, έχει δύο επιλογές:

α. Να πάρει ταυτόχρονα τη σύνταξη που αντιστοιχεί σε όλα τα Ταμεία (η σύνταξη χορηγείται πάντοτε

από τον απονέμοντα φορέα). Στην περίπτωση αυτή το ποσό της σύνταξης που αντιστοιχεί στο ταμείο στο οποίο δεν έχει συμπληρωθεί το όριο ηλικίας, είναι μειωμένο κατά 6% για κάθε χρόνο που υπολείπεται του 55ου έτους για γυναίκα ασφαλισμένη και του 60ού έτους για άνδρα ασφαλισμένο. Για ασφαλισμένους από 1/1/1993 και μετά, η μείωση γίνεται ενιαία για άνδρα και γυναίκα για το χρόνο που υπολείπεται του 60ού έτους.

β. Να πάρει το ποσό της σύνταξης που αντιστοιχεί στο ταμείο ή στα Ταμεία που έχει συμπληρωθεί το προβλεπόμενο όριο ηλικίας και να περιμένει τη συμπλήρωση των ορίων που αναφέρονται στην περίπτωση (α) για να πάρει σύνταξη χωρίς καμία σημείωση.

Παράδειγμα 1ο: Ασφαλισμένος στο ΤΕΒΕ (ΟΑΕΕ) έχει συμπληρώσει 10.025 ημέρες ασφάλισης. Πριν το ΤΕΒΕ(ΟΑΕΕ) είχε ασφαλιστεί στο ΙΚΑ όπου είχε συμπληρώσει 2.900 ημέρες ασφάλισης. Ποιο θα είναι το ποσό της σύνταξης που θα πάρει σε ηλικία 60 ετών που συνταξιοδοτείται; Με το σημερινό καθεστώς το ποσό της σύνταξης θα είναι 1.361 ευρώ. Με το καθεστώς που θα ισχύσει από 1/1/2011 και μετά το ποσό της σύνταξης θα είναι 1.436 ευρώ(+5,5%).

Παράδειγμα 2ο: Ασφαλισμένος του ΤΕΒΕ (ΟΑΕΕ) έχει συμπληρώσει στην ασφάλισή του 2.350 ημέρες. Πριν το ΤΕΒΕ (ΟΑΕΕ) είχε ασφαλιστεί στο ΙΚΑ, όπου είχε συμπληρώσει 5.545 ημέρες ασφάλισης. Ποιο θα είναι το ποσό της σύνταξης που θα πάρει σε ηλικία 65 ετών; Με το καθεστώς που ισχύει σήμερα το ποσό της σύνταξης θα είναι 869 ευρώ. Με τις νέες ρυθμίσεις το ποσό της σύνταξης θα είναι 968 ευρώ (+11,4%)

Παράδειγμα 3ο: Ασφαλισμένος του ΤΕΒΕ (ΟΑΕΕ) έχει συμπληρώσει στην ασφάλισή του 8.650 ημέρες. Πριν το ΤΕΒΕ (ΟΑΕΕ) είχε ασφαλιστεί στο ΙΚΑ και έχει συμπληρώσει 4.180 ημέρες. Ποιο είναι το ποσό της σύνταξης που θα πάρει σε ηλικία 60 ετών; Με το σημερινό καθεστώς το ποσό της σύνταξης θα είναι 1.443 ευρώ. Με τις νέες ρυθμίσεις το ποσό της σύνταξης θα είναι 1.705 ευρώ (+18,1%).

Παράδειγμα 4ο: Εργαζόμενος στο Δημόσιο έχει συμπληρώσει 25 έτη ασφάλισης σε αυτό και έχει στο ΙΚΑ 10 έτη ασφάλισης πριν το Δημόσιο. Ποιο θα είναι το ποσό της σύνταξης που θα πάρει σε ηλικία 58 ετών που συνταξιοδοτείται; Με το σημερινό καθεστώς το ποσό της σύνταξης θα είναι 1.021 ευρώ. Με τις νέες ρυθμίσεις το ποσό της σύνταξης θα είναι 1.129 ευρώ (+10,7%).

Παράδειγμα 5ο: Ασφαλισμένη στον πρώην ΟΑΠ-ΔΕΗ [DEHr.AT] (έχει συγχωνευθεί στο ΙΚΑ), έχει συμπληρώσει 28 έτη ασφάλισης και πριν από αυτόν 7 χρόνια στο ΙΚΑ. Μπορεί να συνταξιοδοτηθεί με 35 έτη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας. Ποιο είναι το ποσό της σύνταξης που θα πάρει; Με το σημερινό καθεστώς το ποσό της σύνταξης που θα πάρει θα είναι 1.512 ευρώ. Με τις νέες ρυθμίσεις το ποσό της σύνταξης που θα πάρει θα είναι 1.589 ευρώ (+5%).

Παράδειγμα 6ο: Εργαζόμενη στο Δημόσιο μητέρα ανήλικου παιδιού έχει συμπληρώσει 15 έτη στο Δημόσιο και 10 έτη στο ΙΚΑ όπου ήταν ασφαλισμένη πριν το Δημόσιο. Πόση σύνταξη θα πάρει σε ηλικία 50 ετών που δικαιούται σύνταξης; Με το σημερινό καθεστώς η εργαζόμενη μπορεί να επιλέξει:

α. Να πάρει σύνταξη σε ηλικία 50 ετών για όλο το χρόνο ασφάλισης (Δημόσιο + ΙΚΑ) οπότε το ποσό για συνταξιοδότηση το 2010 θα είναι 564 ευρώ.

β. Να πάρει σύνταξη μόνο για το χρόνο του Δημοσίου που είναι 446 ευρώ και σε ηλικία 55 ετών να πάρει επιπλέον 139 ευρώ που ισχύει με το χρόνο ασφάλισης στο ΙΚΑ (χωρίς τη μείωση του 3% που ισχύει μέχρι το τέλος του 2010). Με τις νέες διατάξεις και εφόσον συνταξιοδοτηθεί από 1/1/2011 και μετά με τον ίδιο χρόνο ασφάλισης (για να υπάρχει σύγκριση των στοιχείων) μπορεί να επιλέξει:

α. Να πάρει σύνταξη για όλο το χρόνο ασφάλισης οπότε το ποσό θα είναι 576 ευρώ (+2,27%). Στην πραγματικότητα βέβαια το ποσό θα είναι μεγαλύτερο (και μόνο εκ του λόγου ότι θα είναι μεγαλύτερη των 50 ετών).

β. Να πάρει σύνταξη μόνο για τα χρόνια του Δημοσίου 446 ευρώ και στην ηλικία των 55 ετών να πάρει και το ποσό σύνταξης που αντιστοιχεί στο ΙΚΑ και με το νέο καθεστώς διαμορφώνεται στα 186 ευρώ (σύνολο 632 ευρώ).

Παράδειγμα 7ο: Ασφαλισμένος στο πρώην ΤΣΑ (ΟΑΕΕ) έχει συμπληρώσει 5.300 ημέρες ασφάλισης. Πριν από το ΤΣΑ (ΟΑΕΕ) είχε ασφαλιστεί στο ΙΚΑ, όπου είχε συμπληρώσει 5.200 ημέρες.

Ποιο είναι το ποσό της σύνταξης που θα πάρει σε ηλικία 60 ετών που συνταξιοδοτείται; Με το σημερινό καθεστώς το ποσό της σύνταξης που θα πάρει θα είναι 695 ευρώ. Με το νέο καθεστώς το ποσό της σύνταξης θα είναι 793 ευρώ (+24,9%).

2. ΟΙ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΙΣ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΧΗΡΕΙΑΣ:

Οι νέες ρυθμίσεις εφαρμόζονται για συντάξεις χηρείας, όταν ο θάνατος επήλθε ή επέλθει από 15 Ιουλίου 2010 και μετά (ημέρα δημοσίευσης του νέου νόμου). Καμία μεταβολή δεν επέρχεται στις συντάξεις χηρείας όταν ο θάνατος επήλθε πριν τις 15 Ιουλίου 2010. Με το νέο νόμο επεκτείνεται και στο Δημόσιο το καθεστώς συνταξιοδότησης λόγω θανάτου που ισχύει στον ιδιωτικό τομέα, ενώ από τις 15 Ιουλίου και μετά, προβλέπεται αύξηση των ετών έγγαμης συμβίωσης προκειμένου ο επιζών των συζύγων να δικαιωθεί σύνταξης.

Οι βασικές προϋποθέσεις είναι αθροιστικά οι ακόλουθες:

- Να έχει συμπληρωθεί ο απαραίτητος χρόνος ασφάλισης που προβλέπεται από τις ειδικές διατάξεις κάθε Ταμείου ή από τις γενικές διατάξεις

- Να έχουν συμπληρωθεί 3 έτη έγγαμης συμβίωσης μέχρι την ημερομηνία θανάτου όταν ο θανών ήταν εργαζόμενος κατά την ημερομηνία τέλεσης του γάμου (ο χρόνος αυτός ήταν από 6 μήνες μέχρι 2 χρόνια με το προηγούμενο καθεστώς) εκτός εάν:

α. Έχει γεννηθεί παιδί κατά τη διάρκεια της έγγαμης συμβίωσης

β. Η γυναίκα βρίσκεται σε κατάσταση εγκυμοσύνης σε περίπτωση θανάτου του συζύγου

γ. Ο θάνατος οφείλεται σε βίαιο συμβάν

- Να έχουν συμπληρωθεί 5 χρόνια έγγαμης συμβίωσης (από 1 μέχρι 2 έτη που προέβλεπε το προηγούμενο καθεστώς), όταν ο θανών ήταν συνταξιούχος, εκτός εάν ισχύει μία από τις περιπτώσεις α, β, γ, που αναφέρονται παραπάνω οπότε δεν ισχύει η προϋπόθεση των 5 ετών.

Να σημειωθεί πως, οι προϋποθέσεις είναι πλέον ίδιες για τους άνδρες και για τις γυναίκες, χωρίς εξαιρέσεις σε όλα τα Ταμεία.

Αναλυτικότερα, σύμφωνα με τις εγκυκλίους, ορίζεται πως σε περίπτωση θανάτου ασφαλισμένου, θα πρέπει να έχουν παρέλθει τρία χρόνια από την τέλεση του γάμου, προκειμένου ο επιζών σύζυγος να δικαιούται σύνταξη (από όλα τα ταμεία κύριας και επικουρικής ασφάλισης και το Δημόσιο) λόγω θανάτου.

Η πάροδος τριετίας δεν ισχύει στις περιπτώσεις που ο θάνατος του ασφαλισμένου οφείλεται σε

ατύχημα, εργατικό ή μη, ή κατά τη διάρκεια του γάμου γεννήθηκε, νομιμοποιήθηκε, αναγνωρίστηκε ή υιοθετήθηκε τέκνο, ή η χήρα κατά το χρόνο θανάτου του ασφαλισμένου τελούσε σε κατάσταση εγκυμοσύνης, η οποία δεν διεκόπη και γεννήθηκε ζων τέκνο.

Σε περίπτωση θανάτου συνταξιούχου λόγω γήρατος ή αναπηρίας, θα πρέπει να έχουν παρέλθει πέντε έτη από την τέλεση του γάμου, προκειμένου ο επιζών σύζυγος να δικαιούται σύνταξη λόγω θανάτου από ασφαλιστικούς οργανισμούς κύριας ή επικουρικής ασφάλισης ή το Δημόσιο, εκτός και εάν κατά τη διάρκεια του γάμου γεννήθηκε, νομιμοποιήθηκε, αναγνωρίστηκε ή υιοθετήθηκε τέκνο, ή η χήρα κατά το χρόνο θανάτου του ασφαλισμένου τελούσε σε κατάσταση εγκυμοσύνης, η οποία δεν διεκόπη και γεννήθηκε ζων τέκνο.

Η διάταξη έχει εφαρμογή τόσο στους μέχρι 31/12/1992 ασφαλισμένους (παλαιοί ασφαλισμένοι), όσο και στους από 1/1/1993 ασφαλισμένους (νέοι ασφαλισμένοι), σε οποιοδήποτε φορέα ασφάλισης ή το Δημόσιο. Κάθε άλλη διάταξη, γενική ή καταστατική, έχει καταργηθεί.

Ειδικοί όροι συνταξιοδότησης επιζώντων συζύγων

Προβλέπεται πλέον ρητά η χορήγηση σύνταξης λόγω θανάτου στον επιζώντα για μία τριετία, χωρίς περιορισμούς, σε περίπτωση θανάτου ασφαλισμένου ή συνταξιούχου ασφαλιστικού οργανισμού κύριας ή επικουρικής ασφάλισης, από την πρώτη του επομένου του θανάτου μήνα, εφόσον ο επιζών σύζυγος δικαιούται να λάβει σύνταξη λόγω θανάτου, σύμφωνα με τις γενικές ή καταστατικές διατάξεις του κάθε ασφαλιστικού οργανισμού.

Μετά από την πάροδο της τριετίας, ο επιζών σύζυγος, εφόσον εργάζεται ή αυτοαπασχολείται ή λαμβάνει σύνταξη από οποιαδήποτε πηγή, η σύνταξη θανάτου περιορίζεται στο 50% της δικαιούμενης σύνταξης θανάτου, έως τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας, και μετά τη συμπλήρωση του ορίου αυτού λαμβάνει το 70% της σύνταξης αυτής. Τα ανωτέρω δεν έχουν εφαρμογή, στην περίπτωση που ο επιζών σύζυγος, κατά την ημερομηνία θανάτου, είναι ανάπηρος σωματικά ή πνευματικά σε ποσοστό 67% και άνω, οπότε λαμβάνει ολόκληρη τη δικαιούμενη σύνταξη, για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η αναπηρία, ανεξαρτήτως άλλων προϋποθέσεων.

Σε περίπτωση που ο επιζών σύζυγος λαμβάνει και σύνταξη από ίδιο δικαίωμα ή περισσότερες της μίας συντάξεις λόγω θανάτου, κύριες ή επικουρικές, ο ανωτέρω περιορισμός της σύνταξης, γίνεται σε μία από τις κύριες καθώς και σε μία από τις επικουρικές συντάξεις της επιλογής του.

Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και στους συνταξιούχους ή βοηθηματούχους τύπου σύνταξης του ΙΚΑ, που λαμβάνουν κατώτατα όρια σύνταξης από τον φορέα.

Σε περίπτωση που η σύνταξη θανάτου καταβάλλεται μειωμένη και ο θανών ασφαλισμένος ή συνταξιούχος καταλείπει τέκνα που δικαιούνται σύνταξη θανάτου, σύμφωνα με τις γενικές ή καταστατικές διατάξεις των φορέων που χορηγούν τη σύνταξη θανάτου, το υπόλοιπο της σύνταξης του επιζώντα επιμερίζεται στα τέκνα σε ίσα μέρη. Ο περιορισμός αυτός ισχύει και στην περίπτωση που η σύνταξη λόγω θανάτου καταβάλλεται από τους ασφαλιστικούς οργανισμούς αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

Ο επιζών σύζυγος που λαμβάνει σύνταξη από ίδιο δικαίωμα ή σύνταξη λόγω θανάτου από φορέα αρμοδιότητας του υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης ή το ΝΑΤ, και σύνταξη λόγω θανάτου από τους ανωτέρω φορείς ή το Δημόσιο, από υπηρεσία που παρασχέθηκε στο Δημόσιο ή τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, υπόκειται σε περιορισμό της σύνταξης, με αντίστοιχο επιμερισμό του

υπολοίπου της σύνταξης στα δικαιούχα τέκνα, εφόσον υπάρχουν.

Για παράδειγμα, συνταξιούχος γήρατος του ΟΑΕΕ λαμβάνει σύνταξη θανάτου από τον Τομέα Σύνταξης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΤΣΜΕΔΕ) του ΕΤΑΑ, από εργασία του θανόντος στο Δημόσιο. Στην περίπτωση αυτή, η σύνταξη λόγω θανάτου καταβάλλεται χωρίς περιορισμό για μία τριετία από την πρώτη του επομένου του θανάτου μήνα. Μετά την πάροδο της τριετίας, εφόσον ο συνταξιούχος δεν έχει συμπληρώσει το 65ο έτος της ηλικίας του, η σύνταξη περιορίζεται κατά 50%, και ο επιζών σύζυγος επιλέγει εάν ο περιορισμός της σύνταξης θα γίνει στη σύνταξη γήρατος που λαμβάνει από τον ΟΑΕΕ ή στη σύνταξη θανάτου που λαμβάνει από το ΤΣΜΕΔΕ.

Μετά τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας, ο επιζών σύζυγος λαμβάνει το 70% της σύνταξης που έχει επιλέξει να περιοριστεί. Εφόσον υπάρχουν τέκνα, τα οποία δικαιούνται σύνταξη λόγω θανάτου σύμφωνα με τις καταστατικές διατάξεις του ΟΑΕΕ ή του ΤΣΜΕΔΕ, το ποσό της σύνταξης που περικόπτεται από τον επιζώντα σύζυγο επιμερίζεται στα τέκνα.

Επισημαίνεται ότι δικαίωμα επιλογής σε ό,τι αφορά στον περιορισμό της σύνταξης του Δημοσίου έχουν μόνο όσοι λαμβάνουν από αυτό σύνταξη λόγω θανάτου και όχι σύνταξη εξ ιδίου δικαιώματος.

Σε περίπτωση που ο επιζών σύζυγος λαμβάνει σύνταξη από ίδιο δικαίωμα και σύνταξη λόγω θανάτου από το Δημόσιο ή από φορέα κύριας ασφάλισης με καθεστώς όμοιο με αυτό του Δημοσίου, τότε ισχύουν οι διατάξεις του νόμου του 1998. Για παράδειγμα, συνταξιούχος ιατρός του ΕΣΥ λαμβάνει σύνταξη ως επιζών σύζυγος από τον Τομέα Σύνταξης και Ασφάλισης Υγειονομικών (ΤΣΑΥ) του ΕΤΑΑ, λόγω θανάτου του συζύγου, μόνιμου ιατρού του ΙΚΑ, ασφαλισμένου στο Ειδικό Συνταξιοδοτικό Καθεστώς του ΙΚΑ (ν. 3163/1955). Στην περίπτωση αυτή έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παρ. 14 του άρθρου 8 του ν. 259 2/1998, οπότε η σύνταξη λόγω θανάτου από το ΤΣΑΥ καταβάλλεται εξ αρχής μειωμένη κατά 70%, εκτός και εάν ζητήσει την αναστολή της σύνταξής του, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 1379/1983, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 17 του ν. 1489/1984.

Αντίθετα, στην περίπτωση συνταξιούχου ιατρού του ΕΣΥ που λαμβάνει σύνταξη ως επιζών σύζυγος από τον Τομέα ΤΣΑΥ του ΕΤΑΑ, λόγω θανάτου του συζύγου, ο οποίος ασκούσε ελεύθερο επάγγελμα, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 62 του ν. 2676/1999, όπως ισχύει.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ - ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΙΣ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΧΗΡΕΙΑΣ

Ερώτηση: Ποιες αλλαγές επέρχονται στις συντάξεις λόγω χηρείας με το νέο ασφαλιστικό νόμο (3863/2010);

Απάντηση: Δεν υπάρχουν μεγάλες αλλαγές με τις νέες διατάξεις. Ουσιαστικά διατηρείται το υπάρχον καθεστώς που ισχύει στον ιδιωτικό τομέα, επεκτείνεται όμως και σε όσους λαμβάνουν σύνταξη λόγω θανάτου και από το Δημόσιο. Παράλληλα προβλέπεται αύξηση των ετών έγγαμης συμβίωσης προκειμένου ο επιζών των συζύγων να δικαιωθεί σύνταξης.

Ερώτηση: Από πότε εφαρμόζεται το νέο καθεστώς;

Απάντηση: Οι νέες ρυθμίσεις εφαρμόζονται για συντάξεις χηρείας, όταν ο θάνατος επήλθε ή επέλθει από 15 Ιουλίου 2010 και μετά (ημέρα δημοσίευσης του νέου νόμου). Καμία μεταβολή δεν επέρχεται στις συντάξεις χηρείας όταν ο θάνατος επήλθε πριν τις 15 Ιουλίου 2010.

Ερώτηση: Ποιες είναι οι βασικές προϋποθέσεις για τη χορήγηση σύνταξης λόγω θανάτου στον

επιζώντα σύζυγο;

Απάντηση: Οι βασικές προϋποθέσεις είναι αθροιστικά οι ακόλουθες:

Να έχει συμπληρωθεί ο απαραίτητος χρόνος ασφάλισης που προβλέπεται από τις ειδικές διατάξεις κάθε ταμείου ή από τις γενικές διατάξεις

Να έχουν συμπληρωθεί 3 έτη έγγαμης συμβίωσης μέχρι την ημερομηνία θανάτου όταν ο θανών ήταν εργαζόμενος κατά την ημερομηνία τέλεσης του γάμου (ο χρόνος αυτός ήταν από 6 μήνες μέχρι 2 χρόνια με το προηγούμενο καθεστώς) εκτός εάν:

α. Έχει γεννηθεί παιδί κατά τη διάρκεια της έγγαμης συμβίωσης

β. Η γυναίκα βρίσκεται σε κατάσταση εγκυμοσύνης σε περίπτωση θανάτου του συζύγου

γ. Ο θάνατος οφείλεται σε βίαιο συμβάν

Να έχουν συμπληρωθεί 5 χρόνια έγγαμης συμβίωσης (από 1 μέχρι 2 έτη που προέβλεπε το προηγούμενο καθεστώς), όταν ο θανών ήταν συνταξιούχος, εκτός εάν ισχύει μία από τις περιπτώσεις α, β, γ, που αναφέρονται παραπάνω οπότε δεν ισχύει η προϋπόθεση των 5 ετών.

Ερώτηση: Υπάρχει περίπτωση μείωσης η κατάργησης σύνταξης από αυτές που καταβάλλονται ήδη σε επιζώντες συζύγους;

Απάντηση: Όχι, καμία αλλαγή δεν γίνεται για συντάξεις που έχουν καταβληθεί ή θα καταβληθούν σε επιζώντες συζύγους, όταν ο θάνατος του ασφαλισμένου ή του συνταξιούχου επήλθε πριν τις 15 Ιουλίου του 2010.

Ερώτηση: Υπάρχει όριο ηλικίας το οποίο θα πρέπει να έχει συμπληρώσει ο επιζών των συζύγων για να πάρει σύνταξη λόγω θανάτου του συζύγου;

Απάντηση: Όχι δεν προβλέπεται κανένα ηλικιακό όριο. Στην περίπτωση όμως που ο επιζών εργάζεται ή λαμβάνει σύνταξη χηρείας καταβάλλεται πλήρης η σύνταξη για 3 χρόνια και μειώνεται στη συνέχεια κατά 50% μέχρι τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας. Μετά τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας η μείωση είναι 30%.

Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση που ο επιζών λαμβάνει σύνταξη και από δικό του δικαίωμα η μείωση γίνεται τόσο στην κύρια όσο και στην επικουρική, σε μία από τις κύριες και σε μία από τις επικουρικές που θα επιλέξει ο ίδιος. Οι περιορισμοί δεν ισχύουν όταν ο επιζών των συζύγων είναι ανάπηρος 67% και άνω.

Ερώτηση: Οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω θανάτου είναι ίδιες ή διαφορετικές για άνδρες και γυναίκες;

Απάντηση: Οι προϋποθέσεις είναι πλέον ίδιες για τους άνδρες και για τις γυναίκες, χωρίς εξαιρέσεις σε όλα τα Ταμεία

Ερώτηση: Τι γίνεται στις περιπτώσεις που υπάρχουν παιδιά ανήλικα ή παιδιά που σπουδάζουν;

Απάντηση: Σε όλες τις περιπτώσεις που ο θανών αφήνει παιδιά ανήλικα ή παιδιά που σπουδάζουν, ισχύουν όλες οι διατάξεις που προβλέπονται για τη συνταξιοδότησή τους σε κάθε Ταμείο χωρίς καμία αλλαγή. Μάλιστα στις περιπτώσεις που η σύνταξη μειώνεται για τον επιζώντα σύζυγο ή σύνταξη που χάνεται για το χήρο ή τη χήρα επιμερίζεται στα παιδιά.

